

Pismo Związku Polaków w Rumunii
Revista Uniunii Polonezilor din România

Polonus

5
(192)
2012

Pentru un viitor mai bun

Începuturile activității Uniunii Polonezilor din România, după anul 1990, nu au fost scutite de greutăți inerente datorate lipsei de experiență și noilor realități. Cu trecerea anilor, organizația noastră a devenit tot mai puternică, câștigând prestigiu și bucurându-se de apreciere atât în România, cât și în Polonia. De la an la an, acțiunile noastre s-au diversificat, dar au urmărit întotdeauna un singur scop – păstrarea identității naționale și cultivarea spiritului polonez prin limbă, religie și tradiții.

Forța noastră constă în unitate, iar aceasta se va verifica la alegerile locale din 10 iunie 2012. Ca în orice stat democratic, participarea la vot nu este doar un drept, ci și o obligație a fiecărui cetățean. Deci obligația noastră este aceea de a vota candidații Uniunii Polonezilor din România pentru consiliile locale ale comunelor Mănăstirea Humorului, Cacica și orașului Siret. Votând candidații noștri, trebuie să avem convingerea că glasul lor se va face auzit în luarea celor mai bune decizii în interesul cetățenilor. Trebuie să îi investim cu toată încrederea noastră că vor face totul pentru un viitor mai bun.

Dla lepszego jutra

Początki działalności Związku Polaków w Rumunii po roku 1990 nie były pozbawione trudności, spowodowanych brakiem doświadczenia i funkcjonowaniem w nowych realiach. Z biegiem lat jednak nasza organizacja rosła w siłę, zdobywając prestiż i uznanie zarówno w Rumunii, jak i w Polsce. Z roku na rok nasza działalność stawała się bogatsza, ale zawsze przyświecał jej jeden cel – zachowanie tożsamości narodowej i kultywowanie polskości poprzez język, religię i tradycje.

Naszą siłą jest jedność, czego możemy dowieść podczas wyborów samorządowych 10 czerwca 2012 r. Jak w każdym demokratycznym państwie udział w wyborach jest nie tylko przywilejem, ale także obowiązkiem każdego obywatela. Naszym obowiązkiem jest więc oddanie głosu na kandydatów Związku Polaków w Rumunii do rad miejskich i gminnych w Mănăstirea Humorului, Kaczyce i Sirecie. Bądźmy pewni, że wybierając naszych kandydatów, ich głos będzie słyszalny przy podejmowaniu najlepszych decyzji w interesie obywateli. Obdarzmy ich swoim zaufaniem z przekonaniem, że zrobią wszystko dla lepszego jutra.

Oto jest dzień, który dał nam Pan...

Słowami jednej z polskich pieśni religijnych można byłoby scharakteryzować dzień 2 maja, dzień świąteczny, który zgromadził Polaków ze wszystkich bukowińskich wspólnot.

W Polsce początek miesiąca maja nacechowany jest serią świąt, które mają szczególne znaczenie i dla Polaków spoza granic kraju, więc i dla tych z Rumunii.

Promieniującym słońcem Pojana Mikuli przywitała gości, którzy zebrali się, aby razem świętować Dzień Flagi

Este ziua ce ne-a dat-o Domnul...

Cu aceste cuvinte ale unui cântec religios polonez poate fi caracterizată ziua de 2 mai, zi de sărbătoare ce a reunit polonezii din toate comunitățile bucovinene.

În Polonia, începutul lunii mai este marcat de o serie de sărbători care au o deosebită semnificație și pentru polonezii din afara granițelor țării, deci și pentru cei din România.

Sub un soare strălucitor ca de vară, Poiana Micului și-a întâmpinat oaspeții pentru a sărbători împreună Ziua

Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dzień Polonii i Polaków za Granicą (2 maj), Święto Narodowe Trzeciego Maja i święto Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski (3 maj). Na tle tych świąt obchodzono 170 rocznicę osiedlenia się polskich górali w Pojanie Mikuli.

Przy wjeździe do wioski goście zostali przywitani przez jeźdźców konnych w tradycyjnych strojach góralskich, którzy odprowadzili ich aż do nowego kościoła pod wezwaniem Błogosławionego Jana Pawła II, którego konsekracja miała miejsce w dniu 21 maja 2011 r.

Uroczystości rozpoczęły się o godzinie 15.00 Mszą św. koncelebrowaną przez JE Petru Gherghela – biskupa

Drapelului Poloniei și Ziua Diasporei Poloneze (2 mai), Ziua Constituției și Ziua Reginei Coroanei Poloniei (3 mai). Pe fondul acestor sărbători, s-au aniversat 170 de ani de la așezarea muntenilor polonezi în Poiana Micului.

La intrarea în sat, oaspeții au fost întâmpinați de călăreți în costume tradiționale muntenești și însoțiți până la noua biserică cu hramul Fericitul Ioan Paul al II-lea a cărei consacrare a avut loc în ziua de 21 mai 2011.

Festivitățile au început la ora 15.00 cu o Sf. Liturghie solemnă concelebrată oficiată de PS Petru Gherghel

diecezi jasskiej w asyście księży z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego z Janem Walkuszem – dyrektorem Uniwersyteckiego Instytutu Historii Kościoła oraz księży z dziekanatu bukowińskiego z księdzem dziekanem Iosifem Păuleț. Na otwarcie ksiądz proboszcz Gabriel Bucur przywitał zebranych, wspominając moment konsekracji nowego kościoła. Jego Ekscelencja biskup Petru Gherghel nazwał Bukowinę „Ziemią wiary i tradycji”, a uroczystości tego dnia, stwierdził, odbywają się „pod spojrzeniem Przczystej i z błogosławieństwem Beatyfikowanego Jana Pawła II”. Homilia została wygłoszona przez ks. prof. dr. Piotra Moskala. Oto fragment homilii: „... *To, że z okazji ważnych świąt narodowych i państwowych, a także z okazji 170 rocznicy założenia osady Pojana Mikuli, spotykamy się na Mszy św., nie jest czymś przypadkowym. Potrafimy bowiem to, co świeckie i doczesne, odnieść*

– episcop al diecezei de Iași asistat de preoți de la Universitatea Catolică din Lublin cu Jan Walkusz – directorul Institutului Bisericii Catolice al Universității și preoți din decanatul de Bucovina cu preotul decan Iosif Păuleț. În deschidere preotul paroh Gabriel Bucur a urat bun venit celor prezenți, evocând momentul consacrării noii biserici. Excelența Sa episcopul Petru Gherghel a numit Bucovina „Pământ al credinței și tradiției”, iar manifestările din această zi se desfășoară „sub privirea Preacuratei și cu binecuvântarea Fericitului Ioan Paul al II-lea”. Omilia a fost rostită de pr. prof. dr. Piotr Moskal. Iată un fragment din aceasta: „... *Faptul că, cu prilejul unor importante sărbători naționale și de stat, dar și cu prilejul împlinirii a 170 de ani de la întemeierea așezării Poiana Micului, ne întâlnim la Sf. Liturghie nu este ceva întâmplător. Căci putem să raportăm ceea ce este lumesc și temporar la Dum-*

do Boga. Nasze życie, nasza droga do Boga, dokonuje się w doczesności, w konkretnej rodzinie, w konkretnym narodzie, w określonym czasie, w konkretnym miejscu na ziemi. Jesteśmy członkami jednej wielkiej rodziny ludzkiej, ale zarazem żyjemy w konkretnych rodzinach i w rodzinach poszerzonych, czyli wspólnotach narodowych. Rodzina i naród są dobrem człowieka, są środowiskiem jego rozwoju. Stąd mówi się nie tylko o prawach człowieka, ale także o prawach rodziny i narodów. Ojciec Święty bł. Jan Paweł II w przemówieniu do Zgromadzenia Ogólnego ONZ dnia 5.10.1995 r. mówił o następujących prawach narodów: o prawie każdego narodu do istnienia, do własnego języka i kultury, do kształtowania swojego życia zgodnie z własnymi tradycjami (o ile nie naruszają one fundamentalnych praw człowieka i nie powodują ucisku mniejszości), do budowania swojej przyszłości, zapewniając młodym pokoleniom odpowiednie wychowanie. Papież zarazem podkreślił, że prawom narodów odpowiadają ich wzajemne wobec siebie obowiązki, zwłaszcza obowiązek współżycia w atmosferze pokoju, szacunku i solidarności.

Ze wzruszeniem słucham w Pojana Mikuli polskiej mowy i polskiej pieśni. Bogu, który miłuje wszystkich ludzi i wszystkie narody, polecam wasze życie, waszą przyszłość. Amen.

O godzinie 17.00 w Domu Polskim rozpoczęła się druga część uroczystości. Sala widowiskowa oraz podwórko z trudem pomieściły kilkuset gości. Na początek Józef Iriszek – prezes Stowarzyszenia Polaków z Pojany Mikuli i Genoveva Moroșan – dyrektorka miejscowej szkoły, w języku polskim i rumuńskim przywitani gości i poprosili Gerwazego Longhera – prezesa Związku Polaków w Rumunii o zabranie głosu. Prezes przywitał gości: Jego Ekscelencję Petru Gherghela – biskupa jasskiego, konsula RP w Bukareszcie Pawła Bogdzewicza, grupę księży z Katolickiego Uniwersytetu Lubel-

nezeu. Viața noastră, calea noastră către Dumnezeu devine realitate în ceea ce este trecător, într-o concretă familie, într-un popor concret, într-un timp determinat, într-un loc concret de pe pământ. Suntem membrii unei mari familii umane, dar, totodată, trăim în familii concrete și în familii largite, adică în comunități naționale. Familia și poporul sunt bunuri ale omului, sunt mediul dezvoltării sale. De aici, se spune nu doar despre drepturile omului, ci și despre drepturile familiei și popoarelor. Sfântul Părinte Fericitul Ioan Paul al II-lea în alocuțiunea adresată Adunării Generale ONU din ziua de 5.10.1995 a vorbit de următoarele drepturi ale popoarelor: dreptul la existență al fiecărui popor, la limbă și cultură proprie, la configurarea vieții sale în conformitate cu propriile tradiții (dacă nu încalcă drepturile fundamentale ale omului și nu are drept consecință oprimarea minorităților), la edificarea viitorului său, asigurând tinerelor generații o educație corespunzătoare. Papa a subliniat, totodată, că drepturilor popoarelor le corespund obligații reciproce, mai ales obligația de a conviețui într-o atmosferă de pace, respect și solidaritate.

Ascult cu emoție, în Poiana Micului, limba polonă și cântecul polonez. Încredințez viața voastră, viitorul vostru lui Dumnezeu care iubește toți oamenii și toate popoarele. Amin.

La ora 17.00, a început partea a doua a festivităților ce s-au desfășurat la Casa Polonă, sala de spectacole și curtea dovedindu-se neîncăpătoare pentru cele câteva sute de oaspeți. În deschidere, Iozef Iriszek – președintele Asociației Polonezilor din Poiana Micului și Genoveva Moroșan – directoarea școlii din localitate au urat, în limbile polonă și română, bun venit oaspeților și l-au rugat pe Ghervazen Longher - președintele Uniunii Polonezilor din România să ia cuvântul. Acesta a urat bun venit oaspeților: Preasfințitului Petru Gherghel – episcop de Iași, consulului R.P. la București Paweł Bogdzewicz,

skiego i księży z dziekanatu Bukowiny, przedstawiciele władz okręgowych i lokalnych (Daniela Cadariu – wiceprzewodniczącego Rady Okręgowej Suczawa, Cătălina Ionela Tomasciuc – wójta gminy Mănăstirea Humorului), przedstawiciele instytucji edukacyjnych (Cristiana Cuciurean – wojewódzkiego kuratora oświaty i Manuelę Elenę David – inspektora do spraw mniejszości narodowych w Wojewódzkim Kuratorium Oświaty w Suczawie, Traiana Duminiță – dyrektora Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli) oraz wszystkich obecnych. Następnie podkreślił znaczenie świąt, mających miejsce na początku miesiąca maja. Na zakończenie podziękował pracownikom Domu Polskiego w Suczawie za zaangażowanie w zorganizowaniu uroczystości w Pojanie Mikuli. Następnie oddał głos konsulowi RP w Bukareszcie, który skoncentrował się na Dniu Polonii i Polaków za Granicą – święcie milionów Polaków na całym świecie. Podkreślił także fakt, że Polacy z Pojany Mikuli zachowali przez 170 lat język i tradycje.

grupul de preoți de la Universitatea Catolică din Lublin și preoților din decanatul de Bucovina, reprezentanților autorităților județene și locale (Daniel Cadariu – vicepreședintele Consiliului Județean Suceava, Cătălin Ionel Tomasciuc – primarul comunei Mănăstirea Humorului), ai unor instituții descentralizate (Cristian Cuciurean – inspector școlar general și Manuela Elena David – inspector școlar pentru minorități naționale din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Suceava, Traian Duminiță – directorul Casei Corpului Didactic) și tuturor celor prezenți. Apoi a subliniat semnificația sărbătorilor de la începutul lunii mai. În încheiere, a mulțumit lucrătorilor Casei Polone din Suceava pentru implicarea în organizarea festivităților de la Poiana Micului. Pe urmă a dat cuvântul consulului R.P. la București care s-a concentrat pe Ziua Diasporei Poloneze – sărbătoarea milioanei de polonezi din întreaga lume. De asemenea, a apreciat faptul că polonezii din Poiana Micului au păstrat timp de 170 de ani limba și tradițiile.

Potem zabrał głos poseł Gabriel Gospodar, oceniając wysoko sposób zachowania przez wspólnoty polskie z Bukowiny tożsamości narodowej oraz stwierdził, że zawsze z przyjemnością uczestniczy w uroczystościach organizowanych przez Związek Polaków w Rumunii. W zakończeniu części oficjalnej wystąpił wójt gminy Mănăstirea Humorului – Cătălin Ionel Tomasciuc, wyrażając radość z faktu, iż w czasie jego kadencji obchodzi się uroczystość 170 lat od osiedlenia się górali polskich w Pojanie Mikuli. Na koniec ksiądz Gabriel Bucur – proboszcz parafii w Pojanie Mikuli – przeczytał list dziękczynny skierowany do Gheorghe Flutura – przewodniczącego Rady Okręgowej w Suczawie, za udzielenie pomocy finansowej przy budowie nowego kościoła we wsi.

A vorbit apoi deputatul Gabriel Gospodar care a apreciat modul în care comunitățile poloneze din Bucovina și-au păstrat identitatea națională, mărturisind că, întotdeauna, participă cu plăcere la manifestările orga-

nizate de Uniunea Polonezilor din România. În încheierea părții oficiale a vorbit primarul comunei Mănăstirea Humorului – Cătălin Ionel Tomasciuc care și-a mărturisit bucuria că în mandatul său se sărbătoresc 170 de ani de la așezarea muntenilor polonezi în Poiana Micului. La final, pr. Gabriel Bucur, paroh în Poiana Micului, a dat citire scrisorii de mulțumire adresate d-lui Gheorghe Flutura – președintele Consiliului Județean Suceava pentru sprijinul financiar acordat în construirea noii biserici din sat.

Program artistic începu cu cântece și poezii patriotice în interpretarea elevilor școlii „Krystyna Bochenek”. Ropote de aplauze au smuls tinerii din Solonețu Nou care, cu grație și eleganță, au interpretat „Polonezul”. Tot ei au dansat „Krakowiak” și „Kujawiak”. Emoționantă a fost evoluția corului mixt din Poiana Micului, în componența acestuia aflându-se cei care, în 1990, au participat pentru prima dată la Festivalul Folcloric Internațional „Întâlniri Bucovinene”

Programul artistic a început cu un moment ce a cuprins cântece și poezii patriotice în interpretarea elevilor școlii „Krystyna Bochenek”. Ropote de aplauze au smuls tinerii din Solonețu Nou care, cu grație și eleganță, au interpretat „Polonezul”. Tot ei au dansat „Krakowiak” și „Kujawiak”. Emoționantă a fost evoluția corului mixt din Poiana Micului, în componența acestuia aflându-se cei care, în 1990, au participat pentru prima dată la Festivalul Folcloric Internațional „Întâlniri Bucovinene”

Programul artistic a început cu un moment ce a cuprins cântece și poezii patriotice în interpretarea elevilor școlii „Krystyna Bochenek”. Ropote de aplauze au smuls tinerii din Solonețu Nou care, cu grație și eleganță, au interpretat „Polonezul”. Tot ei au dansat „Krakowiak” și „Kujawiak”. Emoționantă a fost evoluția corului mixt din Poiana Micului, în componența acestuia aflându-se cei care, în 1990, au participat pentru prima dată la Festivalul Folcloric Internațional „Întâlniri Bucovinene”

w Jastrowiu. Zaśpiewali między innymi oryginalną piosenkę o losie mieszkańców Pojany Mikuli na tle burzliwej historii tej miejscowości.

de la Jastrowie. Printre altele, au cântat un cântec original despre destinul locuitorilor Poienii Micului pe fondul zbuciumatei istorii a acestei localități (...)

„Wygnanie”

W niedziele wieczór na 1-ego maja
Gdy nasze dziadki spać się układali
Biada wam dziadki, biada staruszkowie
Biada wam matki, jak było opowiem.

Gdy SS-owcy do wioski wkroczyli
I z rumunami rozkazy dawali
Ach, straszna Trwoga strach nieopisany
Błaga litości, rumunii nad nami.

Do dziesięć minut dostaliśmy rozkaz
Byśmy na drogę wychodzili na czas
Jedni furami w drogę wyruszają
Inni do lasu z życiem uciekają.

Pożarem objęta nasza wioska droga
Niestety płonie i świątynia Boga
A w niej najświętsze Serce Jezusowe
Żywy Pan Jezus w monstrancji gore.

Nasi ojcowie piersi nastawiają
Na front, pod kule i bagnety stoją
Masz tu zapłatę mizerny wojaku
Gdy do domu wrucisz nie ma ani znaku.

Tylko są gruzy tam gdzie stały chatki
Gdzie nasze domy i gdzie nasze dziadki
Czy was spalili czy was rozstrelali
Może germani do Niemiec zabrali.

Złosliwi ludzie co wraz z nami żyli
Dzieci uczyli, lasów pilnowali
Takie oszczerstwo na nas oskarżyli
Ze trzech germanów polacy zabili.

Dymem pożaru Pojana Mikuli
Ofiarą padła, któż nam lży utuli
Biada ci zdrajco co na twym sumieniu
Masz tą staruszkę co znikła w płomieniu

Smutna drużyna pod bagnety dana
Gdzie ten partyzant co zabił germana
Żąda SS-owiec by go rozstrelano
Wraz z jego żoną i rodziną całą.

Gdy nasze domki pięknie zbudujemy
W ten czas wesoło sobie zaśpiewamy
O jak nam miło być tu bohaterem
Przez pięć lat musieć wojować z hitlerem.

Praca zakończona wesoło śpiewamy
A na środku wioski nowy kościół mamy
Z góry z niebiosów, patron błogosławi
Nasz ukochany Jan Paweł drugi.

* * * * *

Cântecul intitulat „Wygnanie” (Izgonire) evocă, în cuvinte emoționante, tragedia trăită de polonezii din Poiana Micului, în seara zilei de 1 mai 1944. Atunci, SS-iștii au intrat în sat și au ordonat locuitorilor ca, în zece minute, să-și părăsească munca de o viață – casele lor. Apoi au dat foc satului care a ars până la temelii. Până și biserica a ars, iar în ea Isus cel Viu în monstranță.

Se întâmpla aceasta, în timp ce bărbății luptau pe front sub ploaia de gloanțe. La întoarcere ei au găsit doar ruine.

Și totuși, ultimele două strofe sunt într-o notă optimistă – satul s-a ridicat din ruine, iar în mijlocul lui noua biserică al cărei patron – iubitul Ioan Paul al II-lea, de sus din ceruri, binecuvântează pe locuitorii satului.

Program odbywających się w Pojanie Mikuli uroczystości objął także wernisaż rumuńsko-polskiej wystawy plastycznej, na której wystawiono 40 prac podzielonych na dwa równe segmenty: 20 fotokopii obrazów polskiego artysty plastyka Tymona Niesiołowskiego (1882-1965) i 20 grafik autorstwa Mihaia Pânzaru PIM – ilustracji do liryki bukowińskich poetów. Wystawa była gestem uznania dla jednego z polskich współpracowników.

„Oto jest dzień, który dał nam Pan. Weselmy się i radujmy się”. I rzeczywiście radość i uciecha z bycia razem cechowały ten dzień, nawet wtedy, gdy pod wieczór od strony otaczających nas gór napływały czarne chmury i zaczęło padać.

Programul manifestărilor desfășurate la Poiana Micului a cuprins și vernisajul expoziției de artă plastică româno-polonă care a cuprins 40 de lucrări etalate în două segmente egale: 20 de fotocopii după picturile artistului plastic Tymon Niesiołowski (1882-1965) și 20 de lucrări de grafică aparținând lui Mihaia Pânzaru PIM – ilustrații la lirica poezilor bucovineni. Expoziția a constituit un gest de apreciere pentru un confrate polonez.

„Este ziua ce ne-a dat-o Domnul. Să ne bucurăm, să ne veselim”. Într-adevăr, veselia și bucuria de a fi împreună au caracterizat această zi, chiar dacă, spre seară, dinspre munții din jur, au venit nori negri și a început să plouă.

Stanisława Jakimowska

Zdjęcia: KL

Witaj maj, trzeci maj

Polakom trzeci maja kojarzy się z wiosną, maj jest uważany za miesiąc świąteczny każdego roku. W Polsce 1 i 3 maja są dniami świątecznymi, wolnymi od pracy, upamiętniającymi pracę i godność ludzką, demokrację i patriotyzm.

Konstytucja 3 Maja, uchwalona tegoż dnia przez Sejm Wielki w 1791 r., uznana za pierwszą w Europie demokratyczną konstytucję, zmieniła w Rzeczypospolitej anachroniczny system liberum veto i ograniczyła przywileje feudalne. Formalnie obowiązywała tylko nieco ponad rok, bowiem już w lecie następnego roku konfederacja Targowicka sprowadziła na pomoc wojska carskie i siłą obaliła postanowienia konstytucji. Nastąpił drugi i zaraz po nim trzeci rozbiór i w 1795 r. Rzeczpospolita została wykreślona z mapy Europy.

W ciągu 123 lat pod zaborami Konstytucja 3 Maja budziła wśród Polaków ducha walki o niepodległość, a po jej odzyskaniu w 1918 r. hymn „Jeszcze Polska nie zginęła” i żywa pamięć majowej konstytucji stały się sybolem suwerenności i patriotyzmu.

Po wojnie, za czasów PRL, władze komunistyczne nie uznawały święta 3 maja i preferowały hasła internacjonalistyczne, natomiast opozycja krajowa i Polonia zagraniczna nadal utożsamiała 3 maja z niepodległością.

Po upadku komunizmu i przejęciu władzy przez solidarnościowy rząd Tadeusza Mazowieckiego, powróciła Rzeczpospolita Polska, a z nią święto 3 Maja. Niepodległość i patriotyzm odzyskały dawny blask. W ubiegłym roku uroczystie obchodzono dwudziestolecie odzyskania niepodległości. W cieniu pozostała siódma rocznica przynależności Polski do Unii Europejskiej. Od siedmiu lat Polska jest aktywnym członkiem Wspólnoty Europejskiej, aktualnie obejmującej 28 państw zmierzających nieuchronnie do federalizacji. Pojęcia suwerenności i patriotyzmu zmieniają swoje dotychczasowe znaczenie. Niepodległość, a właściwie suwerenność, zaczęła obejmować całą Unię Europejską, a patriotyzm przestał być rozumiany jako gotowość do oddania życia za ojczyznę, bowiem na czoło wysuwa się dobro całej Wspólnoty.

Gustaw Majorek

Trei Mai, bine ai venit

Polonezii asociază ziua de trei mai cu primăvara, luna mai este considerată o lună a sărbătorilor în fiecare an. În Polonia zilele de 1 și 3 mai sunt zile de sărbătoare, libere, care sunt închinat muncii și demnității omului, democrației și patriotismului.

Constituția din 3 Mai adoptată în aceeași zi de către Marele Seim în anul 1791, recunoscută ca prima constituție democratică din Europa, a schimbat în Republică sistemul anacronic liberum veto și a limitat privilegiile feudale. Formal a fost în vigoare peste un an, căci deja în vara următoare confederația de la Targowica a adus în ajutor armata țaristă și forța a răsturnat prevederile constituției. A urmat a doua și imediat a treia dezmembrare și în anul 1795 Republica a fost ștearsă de pe harta Europei.

În cei 123 de ani de ocupație, constituția din 3 Mai a trezit în polonezi spiritul luptei pentru independență, iar, după dobândirea ei în anul 1918, imnul „Polonia încă nu a pierit” și amintirea vie a constituției din 3 Mai au devenit simbolul suveranității și patriotismului.

După război, în timpul Republicii Populare Polone, autoritățile comuniste nu au recunoscut sărbătoarea de 3 mai și au preferat lozincile internaționaliste, în timp ce opoziția din țară și diaspora poloneză au identificat, în continuare, ziua de 3 mai cu independența.

După căderea comunismului și preluarea puterii de către guvernul Solidarității al lui Tadeusz Mazowiecki, Republica Polonia a reînviat și odată cu ea sărbătoarea de 3 Mai. Independența și patriotismul și-au recăpătat vechea strălucire. Anul trecut au fost sărbătorite festiv două decenii de la redobândirea independenței. A rămas în umbră împlinirea a 7 ani de apartenență a Poloniei la Uniunea Europeană. De șapte ani Polonia este membru activ al comunității europene care, actualmente, cuprinde 28 de state ce tind inevitabil spre federalizare. Noțiunile de suveranitate și patriotism își schimbă sensul de până acum. Independența, mai bine zis suveranitatea, a început să cuprindă întreaga Uniune Europeană, iar patriotismul a încetat să fie înțeles ca dorința de a-ți da viața pentru patrie, căci mai important este binele întregii Comunități.

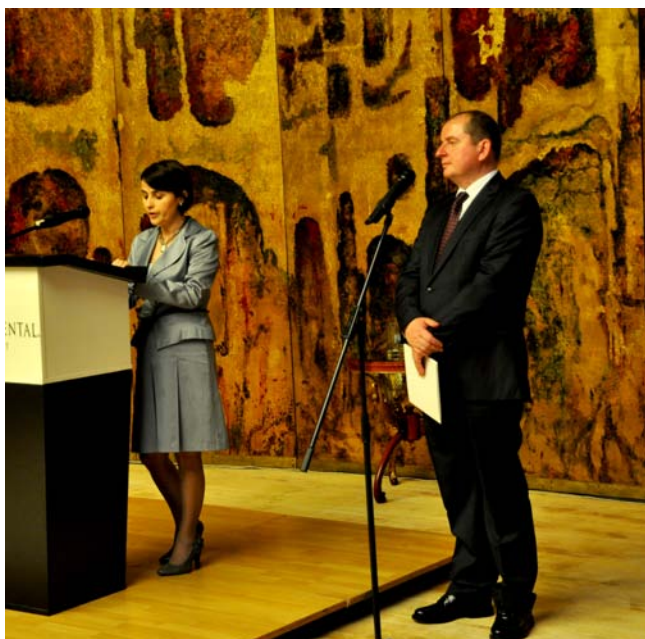
Trad. St. Iachimovschi

Obchody Święta Narodowego Trzeciego Maja

Hotel Intercontinental, Sala Balowa. Tutaj odbywało się przyjęcie wydane przez Ambasadę RP w Bukareszcie z okazji święta 3 Maja dla korpusu dyplomatycznego i miejscowej Polonii. Zebrało się liczne grono 350 gości. W oficjalnej części, po odegraniu hymnów polskiego i rumuńskiego, wystąpił Ambasador Marek Szczygieł. W krótkim przemówieniu uczcił Konstytucję

Sărbătorirea Zilei Constituției din 3 Mai

Hotelul Intercontinental, Sala de Bal. Aici a avut loc recepția oferită de către Ambasada R.P. la București cu prilejul sărbătorii de 3 mai pentru corpul diplomatic și polonezii din localitate. S-au adunat 350 de oaspeți. În partea oficială, după intonarea imnurilor Poloniei și României, a vorbit Ambasadorul Marek Szczygieł. În scurta lui alocuțiune a omagiat Constituția din 3 Mai,

3 Maja, podkreślił jej rolę w historii narodu polskiego, znaczenie międzynarodowe i jej aktualność, która ujawniła się m.in. w czasie sprawowania przez Polskę prezydencji w UE. Drugim mówcą była Luminița Dobrescu, sekretarz stanu w rumuńskim MSZ, która skupiła się na tradycjach przyjaźni polsko-rumuńskiej i partnerstwie strategicznym naszych krajów. Obydwa wystąpienia wygłoszone po angielsku, były tłumaczone na rumuński.

Po części oficjalnej goście mieli czas na luźne rozmowy na interesujące ich tematy. Brał w nich udział przybyły nieco później były prezydent Emil Constantinescu. Oprócz rozmów, zebrani mogli dowolnie delektować się różnościami kulinarnymi przygotowanymi przez polskich kucharzy z Continentalu. Wyjątkowym powodzeniem cieszyły się wyroby ciastkarskie i piwo Tyskie. W zgodnej opinii przyjęcie było udane, o czym najlepiej świadczy fakt, że przeciągnęło się znacznie ponad zwyczajowe dwie godziny.

W sobotę, 5 maja, w Domu Polskim w Bukareszcie zebrało się stosunkowo liczne grono rodaków, którzy przy wspólnym stole i skromnym poczęstunku wysłuchali pogadanki o tradycji majowego święta. Dla zebranych była to doskonała okazja do wspomnień i rozmów na aktualne tematy dotyczące sytuacji w Polsce i w Rumunii.

Warto wspomnieć o przebiegu uroczystości centralnych w Warszawie, nietypowo odbywających się na placu przed Zamkiem Królewskim z udziałem

a subliniat rolę ei în istoria poporului polonez, importanța ei internațională și actualitatea ei evidențiată, printre altele, în timpul președenției UE de către Polonia. Un alt vorbitor a fost Luminița Dobrescu – secretar de stat în Ministerul român al Afacerilor Externe care s-a concentrat pe tradițiile prieteniei polono-române și parteneriatul strategic dintre țările noastre. Ambele intervenții au fost în limba engleză și traduse în limba română.

După partea oficială, oaspeții au putut să poarte discuții pe teme ce îi interesau. La ele a participat fostul

președinte Emil Constantinescu care a sosit ceva mai târziu. În afară de discuții, cei prezenți au putut să se delecteze în voie cu diferite preparate culinare pregătite de bucătarii polonezi de la Continental. De un deosebit succes s-au bucurat produsele de patiserie și berea Tysk. În general, recepția a fost reușită, lucru dovedit de faptul că s-a prelungit mult peste cele 2 ore obișnuite.

Sâmbătă, 5 mai, la Casa Polonă din București s-a întâlnit un număr relativ mare de compatrioți care, în jurul mesei comune și a câtorva gustări, au urmărit discuțiile despre tradițiile legate de sărbătoarea lunii mai. Pentru cei prezenți a fost o excelentă ocazie de a depăna amintiri și de a discuta pe marginea situației actuale din Polonia și România.

Merită de amintit despre desfășurarea festivităților centrale de la Varșovia, care au avut loc atipic în piața din fața Castelului Regal cu participarea președintelui R.P. Bronisław Komorowski și a altor

**Sedzã (od lewej): Ks. Kazimierz Kotylewicz - 87 lat, Maria Constantinescu - 89 lat, Teofilia Gospodinov - 95 lat (działaczka przedwojenna).
Stojã: Marysia Henter - 75 lat, Bogdan Polipciuc - wiceprzewodniczącý ZPR**

lem prezydenta RP Bronisława Komorowskiego i innych dostojników państwowych. Prezydent wygłosił okolicznościowe przemówienie, na pierwszy plan wysuwając problem zgody narodowej. Po krótkiej paradzie wojskowej odbył się barwny koncert kolejnych orkiestr wojskowych z pokazami elementów musztry wojskowej i regionalnych tańców ludowych, w tym zbójnickiego. W uroczystości uczestniczyły tysiące warszawiaków, których prezydent zachęcał do przyjemnego spędzania majowego święta. Składanie wieńców na grobie Nieznanego Żołnierza odbyło się po zakończeniu uroczystości na Placu Zamkowym.

Gustaw Majorek

Zdjęcia: KL

demnitari de stat. Președintele a rostit o alocuțiune ocazională, în prim plan evidențind problema concordiei naționale. După o scurtă paradă militară, a avut loc un colorat concert al unor orchestre militare cu demonstrații de exerciții militare și un spectacol de dansuri populare regionale, între acestea și haiducești. La festivități au participat mii de varșovieni pe care președintele i-a îndemnat să petreacă în mod plăcut sărbătoarea de mai. După încheierea festivităților din Piața Castelului, a avut loc depunerea de coroane la mormântul Soldatului Necunoscut.

Trad. St. Iachimovschi

Święto Polonii w Warszawie

2 maja b.r. obchodzony był już po raz dziesiąty Światowy Dzień Polonii i Polaków za Granicą. W ustawie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 marca 2002 r. możemy przeczytać: „Uznając wielowiekowy dorobek i wkład Polonii i Polaków za granicą w odzyskanie przez Polskę niepodległości, wierność i przywiązanie do polskości oraz pomoc krajowi w najtrudniejszych momentach, w celu potwierdzenia więzi z Macierzą i jedności wszystkich Polaków, tak mieszkających w kraju, jak i żyjących poza nim, dzień 2 maja ustanawia się Dniem Polonii i Polaków za granicą”. Dwa lata później dzień ten został ustanowiony także jako Dzień Flagi Rzeczypospolitej. Coroczne obchody Dnia Polonii i Polaków za granicą są świadectwem związku kraju z polską diasporą oraz potwierdzeniem jedności wszystkich Polaków, zaś mieszkańcom Polski mają przypominać o milionach rodaków mieszkających poza granicami.

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” wystąpiło z inicjatywą zorganizowania w dniu 2 maja b.r. w Warszawie obchodów Dnia Polonii i Polaków za Granicą oraz Dnia Flagi RP. Honorowy patronat na nad inicjatywą przyjął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski. W programie znalazły się m.in.: Msza św. koncelebrowana w warszawskiej archikatedrze p.w. św. Jana Chrzciciela, której przewodniczył Jego Eminencja Ks. Prymas Józef Kowalczyk. Uroczystość podniesienia Flagi Narodowej przed Pałacem Prezydenta oraz wręczenie flag wybranym przedstawicielom organizacji polonijnych. Festyn dla mieszkańców stolicy przed Pałacem Prezydenckim i na Skwerze Mickiewicza, koncerty zespołów polonijnych i solistów. Wystąpili m.in.

Sărbătoarea Diasporei Poloneze la Varșovia

Pentru a zecea oară, în data de 2 mai, a fost sărbătorită Ziua Mondială a Diasporei Poloneze și a Polonezilor din Străinătate. În decretul Seimului Republicii Polonia din 20 martie 2002 putem citi: „Recunoscând moștenirea multiseclară și contribuția Diasporei Poloneze și a polonezilor din străinătate la dobândirea de către Polonia a independenței, fidelitatea și devotamentul față de spiritul polonez precum și ajutorul acordat țării în cele mai grele momente, în scopul afirmării legăturilor cu Patria și unității tuturor polonezilor atât din țară, cât și din afara ei, ziua de 2 mai se instituie ca Zi a Diasporei Poloneze și a Polonezilor din Străinătate”. Doi ani mai târziu, această zi a fost instituită și ca Zi a Drapelului Republicii Polonia. Sărbătoririle anuale ale Zilei Diasporei Poloneze și a Polonezilor din Străinătate sunt o mărturie a legăturii țării cu diaspora poloneză și o confirmare a unității tuturor polonezilor, iar locuitorilor Poloniei trebuie să le amintească de milioanele de compatrioți care trăiesc în străinătate.

Asociația „Wspólnota Polska” a venit cu inițiativa organizării la Varșovia, în ziua de 2 mai, a sărbătoririi Zilei Diasporei Poloneze și a Polonezilor din Străinătate precum și a Zilei Drapelului R.P. Președintele Republicii Polonia Bronisław Komorowski a acceptat patronajul onorific al acestei inițiative. Programul a cuprins, printre altele: Sfânta Liturghie concelebrată în arhicedrala varșoviană cu hramul Sf. Ioan Botezătorul oficiată de Eminența Sa Pr. Primat Józef Kowalczyk, festivitatea înălțării Drapelului Național în fața Palatului Prezidențial precum și înmânarea de drapele unor reprezentanți aleși ai organizațiilor din diasporă, un festin pentru locuitorii capitalei în fața Palatului Prezidențial și în scuarul Mickiewicz, spectacole ale unor ansambluri din diasporă

Kapela Wileńska, zespoły „Wileńszczyzna” i „Zgoda” oraz solistka Ewelina Saszenko z Litwy; zespół taneczny „Oldrzychowice” z Czech oraz Zespół Pieśni i Tańca „Podolski Kwiat” z Ukrainy. Na skwerze Mickiewicza ustawiono namioty, w których Polacy z Litwy promowali rejony wileński i trocki, Muzeum im. Wł. Syrokomli w Borejkowszczyźnie. Polacy z Zaolzia zaprezentowali wydawnictwa poświęcone historii mniejszości polskiej w tym regionie oraz rękodzieło i kulinarne produkty regionalne. Polaków z Ukrainy reprezentowało Polskie Koło Gospodyń z Koziatynia - były hafty, kulinarne specjały podolskie. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” na swoich stoiskach prezentowało materiały informacyjne o Polonii i Polakach poza granicami oraz prasę polonijną, natomiast w namiocie „Zułów” odbyła się prezentacja informacji o planach odbudowy Zułowa - miejsca urodzenia marszałka Józefa Piłsudskiego, a także książki o Piłsudskim. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, zainspirowane oczekiwaniami Związku Polaków na Litwie, rozpoczęło wielką narodową zbiórkę, której celem jest zdobycie środków na budowę Miejsca Pamięci Narodowej w Zułowie na Litwie.

Podczas spotkania w Domu Polonii Prezydent Bronisław Komorowski zasłużonym działaczom Polonii oraz członkom Stowarzyszenia Wspólnota Polska wręczył wysokie odznaczenia państwowe za wybitne zasługi dla Polonii na świecie, za promowanie Polski oraz działalność na rzecz krzewienia polskich tradycji i kultury narodowej. 2 maja wieczorem na zamku w Pułtusk odbyła się uroczysta kolacja z udziałem Szefa Polskiej Dyplomacji ministra Radosława Sikorskiego.

Iwona Olszewska Marculeac

și soliști. Printre alții, au evoluat: Orchestra din Vilnius, ansamblurile „Wileńszczyzna” și „Zgoda” precum și solista Ewelina Saszenko din Lituania, ansamblul de dansuri „Oldrzychowice” din Cehia precum și Ansamblul de Cântece și Dansuri „Podolski Kwiat” din Ucraina. În scuarul Mickiewicz s-au ridicat corturi în care polonezii din Lituania au promovat raioanele Vilnius și Trok, Muzeul „Wł. Syrokomla” din Borejków, polonezii din Zaolzie au prezentat ediții dedicate istoriei minorității poloneze din această regiune precum și produse manufacturiere și culinare regionale. Polonezii din Ucraina au fost reprezentați de Cercul Polonez al Gospodinilor din Koziatyń cu broderii și specialități culinare din Podolia. „Wspólnota

Polska” a prezentat, în standurile sale, materiale informative despre diaspora poloneză și polonezii din străinătate precum și presa diasporei, iar în cortul „Zułów” s-au prezentat informații despre planurile de reconstrucție a locului nașterii mareșalului Józef Piłsudski – Zułów precum și cărți despre acesta. Asociația „Wspólnota Polska”, inspirată de așteptările Uniunii Polonezilor din Lituania, a început, la 2 mai, marea colectă națională al cărei scop este strângerea de fonduri pentru construirea Locului Memoriei Naționale la Zułów, în Lituania.

În timpul întâlnirii de la Dom Polonii, Președintele Bronisław Komorowski a înmănat activiștilor diasporei și membrilor Asociației „Wspólnota Polska” înalte distincții de stat pentru merite excepționale în folosul diasporei poloneze din lume, pentru promovarea Poloniei precum și pentru activitatea în vederea propagării tradițiilor poloneze și a culturii naționale. În seara de 2 mai, la castelul din Pułtusk, a avut loc cina festivă cu participarea șefului diplomației poloneze – ministrul Radosław Sikorski.

Trad. St. Iachimovschi

CZERWIEC

2 VI – 20. rocznica śmierci **Stanisława Pawłowskiego** (1910-1992), geologa i geofizyka, odkrywcy złóż siarki koło Tarnobrzegu;

3 VI – 110. rocznica śmierci **Adolfa Dygasińskiego** (1839-1902), pisarza, pedagoga, czołowego przedstawiciela polskiej myśli pedagogicznej doby pozytywizmu;

4 VI – 140. rocznica śmierci **Stanisława Moniuszki** (1819-1872), kompozytora, twórcy polskiej opery narodowej;

6 VI – 90. rocznica urodzin **Jerzego Broszkiewicza** (1922-1993), pisarza, autora utworów dla dzieci i młodzieży;

7 VI – 90. rocznica urodzin **Aleksandra Krawczuka** (1922), historyka, filologa klasycznego, pisarza;

8 VI – 85. rocznica urodzin **Wiktora Woroszyńskiego** (1927-1996), poety, pisarza, autora książek dla dzieci i młodzieży;

9 VI – 80. rocznica urodzin prof. **Marii Paradowskiej** (1932-2011), historyka, etnologa i etnografa;

12 VI – 100. rocznica urodzin **Władysława Fiszdona** (1912-2004), inżyniera lotnictwa, matematyka, konstruktora lotniczego;

18 VI – 90. rocznica urodzin **Zbigniewa Raplewskiego** (1922-1997), reżysera i operatora filmów dokumentalnych;

20 VI – 90. rocznica urodzin **Karola Malcużyńskiego** (1922-1984), najwybitniejszego powojennego dziennikarza, korespondenta z procesu zbrodniarzy hitlerowskich w Norymberdze;

22 VI – 115. rocznica urodzin **Henryka Dobrzańskiego** (pseud. Hubal) (1897-1940), legionisty, olimpijczyka, dowódcy pułku ułanów w kampanii wrześniowej, słynnego dowódcy oddziału partyzanckiego Hubalczyków;

23 VI – 20. rocznica śmierci **Adolfa Forbeta** (1911-1992), reżysera, fotografa, operatora filmowego, współzałożyciela Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej w Łodzi;

28 VI – 35. rocznica śmierci **Janusza Teodora Dybowskiego** (1909-1977), pisarza;

30 VI – 90. rocznica urodzin **Mirona Białoszewskiego** (1922-1983), pisarza, poety, twórcy teatru awangardowego; 70. rocznica śmierci **Tadeusza Pruszkowskiego** (1888-1942), malarza, krytyka sztuki, pedagoga.

IUNIE

2 VI – 20 de ani de la moartea lui **Stanisław Pawłowski** (1910-1992), geolog și geofizician, descoperitorul zăcămintelor de sulf de lângă Tarnobrzeg;

3 VI – 110 ani de la moartea lui **Adolf Dygasiński** (1839-1902), scriitor, pedagog, reprezentant de frunte al gândirii pedagogice poloneze din perioada pozitivismului;

4 VI – 140 de ani de la moartea lui **Stanisław Moniuszko** (1819-1872), compozitor, creatorul operei naționale poloneze;

6 VI – 90 de ani de la nașterea lui **Jerzy Broszkiewicz** (1922-1993), scriitor, autor de creații pentru copii și tineret;

7 VI – 90 de ani de la nașterea lui **Aleksander Krawczuk** (1922), istoric, filolog clasic, scriitor;

8 VI – 85 de ani de la nașterea lui **Wiktor Woroszyński** (1927-1996), poet, scriitor, autor de cărți pentru copii și tineret;

9 VI – 80 de ani de la nașterea prof. **Maria Paradowska** (1932-2011), istoric, etnolog și etnograf;

12 VI – 100 de ani de la nașterea lui **Władysław Fiszdona** (1912-2004), inginer de aviație, matematician, constructor de avioane;

18 VI – 90 de ani de la nașterea lui **Zbigniew Raplewski** (1922-1997), regizor și operator de filme documentare;

20 VI – 90 de ani de la nașterea lui **Karol Malcużyński** (1922-1984), renumit jurnalist postbelic, corespondent de la procesul criminalilor hitleriști de la Nürnberg;

22 VI – 115 ani de la nașterea lui **Henryk Dobrzański** (pseud. Hubal) (1897-1940), legionist, olimpic, comandant al regimentului de ulani din campania din septembrie, renumit comandant al detașamentului de partizani – Hubalczycy;

23 VI – 20 de ani de la moartea lui **Adolf Forbet** (1911-1992), regizor, fotograf, operator de film, cofondator al Înaltei Școli de Film din Łódź;

28 VI – 35 de ani de la moartea lui **Janusz Teodor Dybowski** (1909-1977), scriitor;

30 VI – 90 de ani de la nașterea lui **Miron Białoszewski** (1922-1983), scriitor, poet, creatorul teatrului de avangardă; 70 de ani de la moartea lui **Tadeusz Pruszkowski** (1888-1942), pictor, critic de artă, pedagog.

Kronika bukowińskich Polaków 1912 Cronica polonezilor bucovineni

Maj

05.01. – **Czerniowce**, Dom Polski: Znana od 16 lat czerniowiecka cukiernia Goreckiego miała instalować główny swój lokal z wyszynkiem piwa i przekąsek restauracyjnych. W związku z tym zmieniono frontową

Mai

05.01. – **Cernăuți**, Casa Polonă: Cunoscută de 16 ani, cofetăria lui Górecki a instalat în localul său centrul cu vânzare de bere și gustări. Pentru aceasta a fost schimbată fațada. S-a făcut o intrare separată în stil muntenesc

fasadę. Wybito osobny wchód wykończony w stylu zakopiańskim. Nową cukiernię, urządzoną z wielkim smakiem przez Michała Goreckiego, poświęcił dzień później ks. Demitrowski.

05.01. – Czerniowce: Odbyło się pierwsze posiedzenie komitetu pań (pod przewodnictwem Witkowskiej i Wolakowej) przygotowujących herbatkę z tańcami na dochód projektowanego Polskiego Domu Akademickiego w Czerniowcach. Pierwszą herbatkę zaplanowano na 1 czerwca 1912 r.

05.01. – Nowy Solonec: Miejscowy nauczyciel A. J. w drodze z Solki zgubił portfel ze znaczną częścią miesięcznych poborów dla nauczycieli (410 k). Zofia Droszczak, żona gospodarza Michała Droszczaka, znalazłszy zgubę oddała ją nietkniętą właścicielowi.

05.04. – Kaczyka, budynek szkolny, Dom Pielgrzymów: Odbyło się doroczne walne zgromadzenie członków Koła Pedagogicznego powiatu gurahumorskiego. Staraniem tegoż Koła wieczorem urządzono obchód ku czci Zygmunta Krasieńskiego, na który złożyły się: prelekcja inspektora Grabowskiego o Krasieńskim, pieśni w wykonaniu dwudziestoosobowego chóru czerniowieckiego „Ogniska”, deklamacja „Przedświtu” Z. Krasieńskiego, solowa gra na fortepianie i skrzypcach, przedstawienie „Dziesiątego pawilonu” w wykonaniu amatorów oraz przyjęcie gości.

05.04-05. – Czerniowce-Oszechliby-Witelówka-Kocmań: Pod kierownictwem rektora ks. Wiktora Kwapińskiego wychowankowie Bursy Katolickiej im. Issakowicza odbyli wycieczkę i swoimi występami uświetnili kocmanieckie obchody 121. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

05.<05. – Czerniowce: Na ostatnim walnym zgromadzeniu członków „Ogniska” na wniosek jednego z najmłodszych, Stanisława Udryckiego, uchwalono gromadzić fundusze na budowę Polskiego Domu Akademickiego w Czerniowcach. Sam wnioskodawca zadeklarował 2000 k na ten cel.

05.05. – Czerniowce, kościół Podwyższenia Krzyża Świętego, kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa: Z racji uroczystości Królowej Korony Polskiej została odprawiona uroczysta suma z wystawieniem Najświętszego Sakramentu i kazaniem ks. Jakuba Demitrowskiego. Sumę uświetnił chór polskich panien pod dyktando Antoniego Zarzymskiego. W obydwu nabożeństwach obowiązkowo uczestniczyli członkowie Sodalitki Mariańskiej z odznakami oraz przedstawiciele polskich stowarzyszeń ze sztandarami. Miejscowe Koło TSL wezwało czerniowieckich rodaków do iluminowania domów sprowadzonymi w tym celu nalepkami trzeciomajowymi.

05.05. – Czerniowce, tor wyścigowy bukowińskiego Klubu Panów: Pierwszy dzień wyścigów konnych, w tym wyścigów koni włościańskich. Imprezę dotował Wydział Krajowy kwotą 2000 k. Do kierownictwa zawodów należeli posłowie Krzysztof Abrahamowicz, dr Kajetan Stefanowicz (z ramienia Wydziału Krajo-

ca la Zakopane. Noua cofetărie amenajată cu mult gust de Michał Górecki a fost sfințită, în ziua următoare, de pr. Demitrowski.

05.01. – Cernăuți: A avut loc prima ședință a comitetului doamnelor (sub conducerea doamnelor Witkowska și Wolakowa) care au organizat un ceai urmat de dans în beneficiul proiectului Casei Universitare Polone din Cernăuți. Următoarea întâlnire a fost programată pentru 1 iunie 1912.

05.01. – Solonețu Nou: Învățătorul din localitate A.J., în drum de la Solca, a pierdut portofelul cu salariile cadrelor didactice (410 c.). Zofia Droszczak, soția gospodarului Michał Droszczak, a găsit portofelul și l-a înapoiat proprietarului.

05.04. – Căcica, clădirea școlii, Casa Pelerinilor: A avut loc adunarea generală anuală a membrilor Cercului Pedagogic din districtul Gura Humorului. Prin strădania acestora, seara a fost organizată sărbătorirea lui Zygmunt Krasieński care a cuprins: referatul inspectorului Grabowski despre Krasieński, cântece în interpretarea corului de 20 de persoane al Societății „Ognisko” din Cernăuți, recitarea poeziei „Zorile” de Z. Krasieński, solo la pian și vioară, reprezentarea piesei „Al 10-lea pavilion” în interpretarea amatorilor precum și recepție oferită oaspeților.

05.04-05. – Cernăuți-Oșehliba-Viteleuca-Cozmeni: Sub conducerea rectorului pr. Wiktor Kwapiński elevii Internatului Catolic „Issakowicz” au făcut o excursie și au dat o reprezentație cu prilejul împlinirii a 121 de ani de la adoptarea Constituției din 3 Mai.

05.<05. – Cernăuți: La ultima adunare generală a membrilor Societății „Ognisko”, la propunerea unuia din cei mai tineri, Stanisław Udrycki, s-a decis adunarea de fonduri pentru construirea Casei Universitare Polone din Cernăuți. Cel care a făcut propunerea a declarat 2000 c. în acest scop.

05.05. – Cernăuți, biserica cu hramul Înălțarea Sfintei Cruci, biserica Preasfintei Inimi a lui Isus: În ziua Reginei Coroanei Poloniei a fost oficiată o liturghie solemnă cu expunerea Preasfântului Sacrament și predica pr. Jakub Demitrowski. La slujbă a cântat corul doamnelor poloneze dirijat de Antoni Zarzymski. La ambele liturghii au participat membrii Societății Mariane cu simboluri, reprezentanții asociațiilor poloneze cu stindarde. Cercul SŞP din localitate a apelat la compatrioții din Cernăuți să ilumineze casele și să pună afișe cu 3 mai.

05.05. – Cernăuți, pista Clubului bucovinean al Domnilor: Prima zi a curselor de cai ai țăranilor. Manifestarea a fost sponsorizată de către Conducerea Țării cu 2000 c. Au condus întrecerea deputații Krzysztof Abrahamowicz, dr. Kajetan Stefanowicz (din partea Conducerii Țării) și Mikołaj Gorzycki. Următoarea cursă de

wego) i Mikołaj Gorzycki. Drugi dzień zawodów konnych odbył się 7 maja. Prezydent Rady Kultury Krajowej poseł dr Kajetan Stefanowicz powitał przybyłego na nie arcyksięcia Karola Franciszka Józefa.

05.05. – **Kaczyka**, kościół parafialny Wniebowzięcia NPM: Msza św. z kazaniem w uroczystość Królowej Korony Polskiej, celebrowana przez ks. superiora Wojciecha Grabowskiego, z udziałem uczestników obchodu jubileuszowego ku czci Krasieńskiego oraz mieszkańców Nowego Solańca. Podejmowanie czerniowieckich gości obiadem przez poszczególne rodziny i wspólna uczta w gościnnych progach księży misjonarzy.

05.05. – **Kocmań**, sala Hotelu Centralnego: Staraniem miejscowego Koła TSL uroczystość obchodzono 121. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Oprócz miejscowych i okolicznych Polaków w obchodzie uczestniczyli zaproszeni Rusini, 46 wychowanków Bursy Katolickiej im. Issakowicza w Czerniowcach, z ks. rektorem W. Kwapińskim, prefektem Demitrowskim i ks. Andrzejem Łukasiewiczem, który wygłosił wykład „O ustanowieniu i znaczeniu Konstytucji 3-go Maja”. Znaczną część programu wypełniły deklamacje i śpiew wychowanków czerniowieckiej Bursy.

05.05. – **Zastawna**, Czytelnia Polska TSL: Odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie członków czytelnii. Wybrano prezesa Ostropolskiego i nowy wydział. Na wniosek Jarzyńskiego postanowiono wybudować własny Dom Polski i w tym celu powołano komitet budowy.

05.06. – **Czerniowce**: Staraniem „Lechii” odbyło się pierwsze zebranie założycielskie skautingu w Czerniowcach. Referat o skautingu wygłosiła Zofia Kamińska. Od razu zgłosiło się ponad 20 członków, którzy podzielili się na oddziały, a te utworzyły drużynę, na czele której stanęli Lisiecki i Dihm. Studenci uniwersyteccy utworzyli osobny oddział. Czerniowiecki skauting rozpoczął swą pracę od urzędzenia wycieczek: pierwszej w środę 8 maja, drugiej w sobotę 11 maja i trzeciej z udziałem delegata komendy naczelnej ze Lwowa w niedzielę 12 maja.

05.<09. – **Banilów n/Czeremoszem**, Czytelnia Polska TSL: Uroczystość obchodzono jubileusz 100-lecia urodzin Zygmunta Krasieńskiego. Na program złożyły się: odczyt prezesa „Lechii” Tadeusza Dihma, deklamacja „Resurrecturis” Z. Krasieńskiego, wieniec polskich pieśni zaśpiewany przez wszystkich uczestników. Dzięki pracy prezesa A. Kosińskiego oraz sekretarki Stefanii Przyborskiej Czytelnia pomyślnie się rozwija.

05.10. – **Kraków**: Odbyło się zgromadzenie ogólne delegatów Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń z udziałem m.in. Krzysztofa Abrahamowicza z Bukowiny.

05.<12. – **Kraków**: Miejscowe „Nowości Ilustrowane” w ostatnim numerze bardzo pozytywnie przedstawiły bukowińskiego prezydenta Rady Kultury Krajowej, posła i członka bukowińskiej Rady Krajowej, dr. Kajetana Stefanowicza (urodzony w Bojanie 6 września 1877 r.).

05.12. – **Czerniowce**, Dom Polski: Odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie członków TBPiCP. Wybrano prezesa oraz siedmiu członków wydziału.

cai a avut loc în ziua de 7 mai. Președintele Consiliului Culturii deputatul dr. Kajetan Stefanowicz a urat bun venit arhiducelui Karol Franz Jozef.

05.05. – **Cacica**, biserica parohială cu hramul Adormirea Maicii Domnului: Sf. Liturghie cu predică de sărbătoarea Reginei Coroanei Poloniei oficiată de pr. superior Wojciech Grabowski în prezența participanților la jubileul lui Krasieński și a locuitorilor Solonețului Nou. Oaspeții din Cernăuți au luat masa în familie, iar banchetul a avut loc la preoții misionari.

05.05. – **Cozmeni**, sala Hotelului Central: Prin strădania Cercului SȘP din localitate, s-au sărbătorit 121 de ani de la adoptarea Constituției din 3 Mai. În afară de polonezii din localitate și din împrejurimi, la manifestare au luat parte rusini, 46 de elevi de la Internatul Catolic „Issakowicz” din Cernăuți cu pr. rector W. Kwapiński, prefectul Demitrowski și pr. Andrzej Łukasiewicz care a conferențiat „Despre adoptarea și însemnătatea Constituției din 3 Mai”. O mare parte a programului a cuprins recitări și cântece ale elevilor Internatului din Cernăuți.

05.05. – **Zastavna**, Societatea Polonă de Lectură a SȘP: A avut loc adunarea generală extraordinară a membrilor Societății. A fost ales președinte Ostropolski și noua conducere. La propunerea lui Jarzyński s-a decis construirea propriei Case Polone și, în acest scop, s-a înființat comitetul construcției.

05.06. – **Cernăuți**: Prin strădania Asociației „Lechia” a avut loc prima adunare de înființare a skauting-ului în Cernăuți. Referatul despre skauting a fost prezentat de Zofia Kamińska. De la început s-au anunțat 20 de membri care s-au împărțit în detașamente, iar acestea au format brigăzi conduse de Lisiecki și Dihm. Studenții au format un detașament propriu. Organizația și-a început activitatea cu excursii: prima miercuri 8 mai, a doua sâmbătă 11 mai și a treia duminică 12 mai, cu participarea delegatului comandamentului din Lvov.

05.<09. – **Bănila pe Ceremuș**, Societatea Polonă de Lectură a SȘP: S-a sărbătorit festiv jubileul centenarului nașterii lui Zygmunt Krasieński. Programul a cuprins: referatul președintelui „Lechia” Tadeusz Dihm, recitarea poeziei „Resurrecturis” de Z. Krasieński, cântece poloneze cântate de toți participanții. Datorită activității președintelui A. Kosiński și a secretarei Stefania Przyborska societatea se dezvoltă.

05.10. – **Cracovia**: A avut loc adunarea generală a delegaților Societății Asigurărilor Reciproce cu participarea, printre alții, a lui Krzysztof Abrahamowicz din Bucovina.

05.<12. – **Cracovia**: În ultimul număr al publicației „Nowości Ilustrowane” a fost prezentat pozitiv președintele bucovinean al Consiliului Culturii Țării, deputat și membru al Consiliului Țării din Bucovina – dr. Kajetan Stefanowicz (născut în Boian, la 6 sept. 1877).

05.12. – **Cernăuți**, Casa Polonă: A avut loc adunarea generală extraordinară a membrilor APAF și de L. A fost ales președintele și șapte membri ai conducerii.

05.12. – Czerniowce, Teatr Miejski: Komisja zabawowa Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” uchwaliła wystawić przedstawienie amatorskie krotchwi K. Laufera „Dom wariatów” na dochód budowy własnego domu sokolego.

05.12. – Czerniowce, sala biblioteczna Domu Polskiego: Odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie bardzo licznych członków TBPiCP. Na prezesa ponownie wybrano dr. Stanisława Kwiatkowskiego, a na członków wydziału: dr. Agenora Frenkla, Andrzeja Glińskiego, Karola Schwanna, Władysława Sołtyńskiego, Władysława Strzałkowskiego, Michała Trzcińskiego i Henryka Stanisława Zuckera. Z wcześniejszego wyboru pozostali nadto: Henryk Altheim, Józef Charwat, ks. Leopold Schweiger, Alfred Skrzycki i Walerian Skwarnicki.

05.12. – Czerniowce, błonia przedmieścia Rosz: Piłkarska drużyna polska „Litwa” rozegrała mecz z niemieckim „Jahnem”. Zwyciężyli Polacy stosunkiem 3:0, do przerwy 2:0. Zdobywcami bramek byli pomocnicy: J. Muszyński i S. Muszyński.

05.12. – Seret, kościół parafialny, Czytelnia Polska TSL: Uroczyste obchodzono rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Podczas mszy św. śpiewała Markowska. Na wieczorek złożyły się: śpiew z fortepianowym akompaniamentem, deklamacje oraz amatorskie przedstawienie „Dziewiczego wieczoru” Gabrieli Zapolskiej

05.15. – Czerniowce, Muzeum Przemysłowe: Staraniem Towarzystwa Sztuk Pięknych w obecności prezydenta kraju dr. Rudolfa hr. Meranu oraz innych wybitniejszych osobistości miasta została otwarta wystawa obrazów. Dzięki staraniom akademickiego artysty malarza Olszewskiego do ekspozycji dołączono ponad 50 obrazów malarzy polskich, m.in.: Teodora Axentowicza, Berudkiewicz, Czerwenki, Władysława Jarockiego, Stanisława Kamockiego, Zbigniewa Karpińskiego i Szesłowskiego.

05.15. – Czerniowce: Odbyła się herbatka z tańcami urządzona przez „Ognisko”.

05.16. – Czerniowce, Dom Polski: Miejscowe Koło TSL urządziło przedstawienie na dochód Gimnazjum Polskiego.

05.16. – Czerniowce, Dom Polski: Odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie członków Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w sprawie rozszerzenia boiska.

05.18. – Pławna (Małopolska): Na weselu kierownika szkoły zebrano 10 k (w tym 5 k od sędziego Madowskiego z Ciężkowic) na budowę Domu Polskiego w Głębokiej.

05.<19. – Czerniowce: Dla wzmożenia ruchu turystycznego w okresie od 15 maja do końca września wydawano bilety powrotne ze zniżką 30% w każdą sobotę, niedzielę, święto i w przededniu święta na stacjach: Czerniowce Dworzec Główny, Jackany, Volksgarten, Radowce, Seret.

05.19. – Czerniowce: Delegacje przedstawicieli stowarzyszeń polskich oraz uczniów uroczyste wręczyły dr. Stanisławowi Kwiatkowskiemu dyplom członka

05.12. – Cernăuți, Teatrul Orășenesc: Comisia organizatoare a petrecerilor Asociației de Gimnastică „Sokół” a decis să pună în scenă farsa „Casa de nebuni” a lui K. Laufer în beneficiul construirii propriului sediu.

05.12. – Cernăuți, sala bibliotecii Casei Polone: A avut loc adunarea generală extraordinară a unui foarte mare număr de membri ai APAF și de L. A fost reales ca președinte dr. Stanisław Kwiatkowski, iar în conducere: dr. Agenor Frenkl, Andrzej Gliński, Karol Schwann, Władysław Sołtyński, Władysław Strzałkowski, Michał Trzciński și Henryk Stanisław Zucker. Din vechea conducere au rămas: Henryk Altheim, Józef Charwat, pr. Leopold Schweiger, Alfred Skrzycki și Walerian Skwarnicki.

05.12. - Cernăuți, lunca cartierului Roșia: Echipa poloneză de fotbal „Litwa” a jucat cu echipa germană „Jahne”. Au câștigat polonezii cu scorul 3:0, la pauză 2:0. Au marcat apărătorii: J. Muszyński și S. Muszyński.

05.12 – Siret, biserica parohială, Societatea Polonă de Lectură a SȘP: A fost sărbătorită festiv ziua adoptării Constituției din 3 Mai. În timpul Sf. Liturghii a cântat Markowska. La serată: cânt cu acompaniament la pian, recitări și reprezentarea de către amatori a piesei „Dziewiczy wieczór” de Gabriela Zapolska.

05.15. – Cernăuți, Muzeul Industriei: Prin strădania Asociației Artelor Frumoase, în prezența președintelui țării contele dr. Rudolf Meranu și a altor personalități ale orașului, s-a deschis o expoziție de tablouri. Datorită pictorului Olszewski, au fost expuse 50 de tablouri ale unor pictori polonezi, printre alții: Teodor Axentowicz, Berudkiewicz, Czerwenko, Władysław Jarocki, Stanisław Kamocki, Zbigniew Karpiński și Szesłowski.

05.15. – Cernăuți: A avut loc un ceai dansant organizat de Societatea „Ognisko”.

05.16. – Cernăuți, Casa Polonă: Cercul SȘP din localitate a organizat o reprezentație în beneficiul Gimnaziului Polonez.

05.16. – Cernăuți, Casa Polonă: A avut loc adunarea generală extraordinară a membrilor Asociației de Gimnastică „Sokół” în problema extinderii terenului de sport.

05.18. – Pławna (Małopolska): La nunta directorului școlii s-au adunat 10 c. (5 de la judecătorul Madowski din Cișcăuți) pentru construirea Casei Polone din Adâncata.

05.<19. – Cernăuți: Pentru creșterea numărului de turiști, în perioada de la 15 mai până la sfârșitul lunii septembrie, s-au eliberat bilete dus-întors reduce cu 30% pentru fiecare sâmbătă, duminică, pentru sărbători și ajunul lor în stațiile: Cernăuți Gara Centrală, Ițcani, Volksgarten, Rădăuți, Siret.

05.19. – Cernăuți: Delegațiile reprezentanților asociațiilor poloneze și ale elevilor au înmănat dr. Stanisław Kwiatkowski diploma de membru de onoare al Uniunii

honorowego Związku Nauczycielstwa Polskiego na Bukowinie, przyznany w uznaniu zasług dla polskiej oświaty. Artystycznie wykonany dyplom był dziełem nauczycielki szkoły miejskiej – panny Malikiewiczówny.

05.19. – Laurenka, Czytelnia Polska: Miejscowi Polacy uroczystie obchodzili setną rocznicę urodzin Zygmunta Krasieńskiego oraz 121. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Okolicznościowe referaty wygłosili Władysław Partyka i Tytus Czerkawski. Uroczystość uświetniono śpiewem pieśni patriotycznych przez miejscowe Kółko Dziewcząt, amatorskim przedstawieniem „Na przekór” w reżyserii W. Partyki. Po uroczystości odbyło się walne zgromadzenie Kółka Dziewcząt, które jednomyślnie na przewodniczącą wybrało miejscową działaczkę narodową Karolinę Muniak, a panowie załatwiali sprawy kasowe.

05.19. – Czerniowce: „Litwa” poniosła porażkę w meczu z drużyną „międzynarodową” w stosunku 4:1. Bramkę dla Polaków zdobył prawy łącznik Stanisław Muszyński.

05.<23. – Radowce, zakład stadniny państwowej: Zarządca ekonomiczny I klasy Franciszek Hajek został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Franciszka Józefa.

05.<23. – Rzym: Radca konsystorialny i prof. greko-orientalnego gimnazjum w Suczawie ks. Józef Wolf został odznaczony rakieta i mantoletą.

05.25. – Czerniowce: Przybyła Opera Polska ze Stanisławowa w stuosobowym składzie na gościnne występy i wystawiła tego dnia „Opowieści Hoffmanna”, a dnia 26 maja „Halke” i „Cyganerie”.

05.<26. – Czerniowce, boisko i kręgielnia „Sokoła”: Nastąpiło otwarcie boiska i kręgielni z możliwością udziału w grach o nagrody i korzystania z dobrze zaopatrzonego bufetu.

05.26. – Dunawiec, Czytelnia Polska TSL: Miejscowi Polacy uroczystie obchodzili rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja i setną rocznicę urodzin Zygmunta Krasieńskiego. Ponieważ z powodu niepogody nie zdołał przybyć referent Władysław Partyka, dwugodzinną prelekcję na obydwa tematy wygłosił Tytus Czerkawski. Po wykładzie odśpiewano kilka pieśni narodowych. Następnie odbyło się zgromadzenie miejscowego Kółka Dziewcząt oraz wybory jego zarządu. Do zebranych ponownie przemówił T. Czerkawski, wzywając do działania w duchu solidarności narodowej i wytrwałej pracy nad sobą. W imieniu dunawczan Czerkawskiemu podziękował prezes Czytelni Maciej Rewaj. Dzień zakończyła zabawa taneczna przy własnej muzyce.

05.26. – Sadogóra: Miejscowi i okoliczni Polacy uroczystie obchodzili rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Na program złożyły się: zbiórka pod czytelnią i pochód do kościoła św. Michała, msza św. i okolicznościowe kazanie prezesa Czytelni ks. Emanuela Krzosek oraz wieczorem odczyt prezesa Czytelni z Kocmania Feliksa Passakasa o Konstytucji, występ chóru męskiego, ćwiczenia gimnastyczne miejscowych sokołów,

Cadrelor Didactice Poloneze din Bucovina în semn de recunoaștere a meritelor pentru învățământul polonez. Diploma realizată artistic a fost opera d-rei Malikiewiczówna – învățătoare la școala orășenească.

05.19. – Laurenca, Societatea Polonă de Lectură: Polonezii din localitate au sărbătorit festiv centenarul nașterii lui Zygmunt Krasieński și 121 de ani de la adoptarea Constituției din 3 Mai. Au prezentat referate Władysław Partyka și Tytus Czerkawski. Festivitatea a fost încununată de interpretarea unor cântece patriotice de către Cercul Fetelor din localitate, de reprezentația de amatori „În ciudă” în regia lui W. Partyka. După festivitate a avut loc adunarea generală a Cercului Fetelor care, în unanimitate, a ales ca președintă pe Karolina Muniak, iar domnii au rezolvat problemele casieriei.

05.19. – Cernăuți: „Litwa” a fost învinsă în meciul cu echipa „internațională” cu scorul de 4:1. Golul polonezilor a fost înscris de atacantul dreapta Stanisław Muszyński.

05.<23. – Rădăuți, herghelia de stat: administratorul economic cl. I Franciszek Hajek a fost distins cu Crucea de Cavaler a Ordinului Franz Jozef.

05.<23. – Roma: Consilierul consistorial și prof. pr. Józef Wolf de la gimnaziul greco-oriental din Suceava a primit dreptul să poarte reverendă și ornat.

05.25. – Cernăuți: 100 de persoane de la Opera Poloneză din Stanisławów au prezentat, în aceeași zi, „Povestirile lui Hoffmann”, iar în ziua de 26 mai – „Halka” și „Boema”.

05.<26. – Cernăuți, terenul și popicăria Asociației „Sokół”: A avut loc inaugurarea terenului și a popicăriei cu posibilitatea de a participa la întreceri cu premii și de a beneficia de un bufet bine asortat.

05.26. – Dunavăț, Societatea Polonă de Lectură a SSP: Polonezii din localitate au sărbătorit festiv adoptarea Constituției din 3 Mai și centenarul nașterii lui Zygmunt Krasieński. Din cauza vremii urâte, nu a reușit să ajungă Władysław Partyka, iar Tytus Czerkawski a conferențiat pe marginea ambelor teme. Pe urmă s-au cântat câteva cântece naționale. Apoi a avut loc adunarea Cercului Fetelor din localitate și alegerea conducerii acestuia. T. Czerkawski a vorbit, din nou, celor prezenți îndemnând la acțiune în spiritul solidarității naționale. În numele locuitorilor Dunavățului președintele Societății de Lectură Maciej Rewaj a mulțumit lui Tytus Czerkawski. Ziua s-a încheiat cu dans în sunetele proprii orchestre.

05.26. – Sadagura: Polonezii din localitate și din împrejurimi au sărbătorit adoptarea Constituției din 3 Mai. Programul a cuprins: adunarea în fața sediului Societății de Lectură, marșul spre biserica cu hramul Sf. Mihail și predica ocazională a președintelui – pr. Emanuel Krzosek, iar seara referatul președintelui Societății de Lectură din Cozmeni – Feliks Passakas despre Constituție, evoluția corului bărbătesc, exerciții de gimnastică

deklamație, monologi, amatorskie przedstawienie „Flisaków” Władysława Ludwika Anczyca, zabawa taneczna.

05.29. – Czerniowce, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”: Odbyło się posiedzenie wydziału, na którym prezes oraz ośmiu członków zrezygnowało ze swych funkcji. W tych okolicznościach zaszła potrzeba zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia członków, celem wyboru prezesa tudzież brakujących członków wydziału.

05.29. – Czerniowce: Z powodu jubileuszu 250-lecia Uniwersytetu Lwowskiego bukowińskie polskie Koło Sejmowe wystosowało okolicznościowy telegram na ręce rektora Ludwika Finkla. Telegram podpisali poślewie dr Stanisław Kwiatkowski i dr Kajetan Stefanowicz.

05.<30. – Lwów: Na jubileuszowych obchodach 250-lecia Uniwersytetu Lwowskiego 12-osobowa delegacja członków Towarzystwa Akademików Polskich „Ognisko” reprezentowała czerniowieckich studentów polskich. Czerniowieccy studenci złożyli wizyty honorowym członkom swojej organizacji (abp dr Józef Bilczewski, poseł prof. dr Stanisław Głąbiński, poseł prof. dr Alfred Halban), rektorowi Uniwersytetu Lwowskiego prof. dr. Ludwikowi Finklowi, składając życzenia i adres gratulacyjny, uczestniczyli w komersie akademickim, a prezes „Ogniska” Kazimierz Grabowski ponadto był na przyjęciu wydanym przez abpa Bilczewskiego. Z tej samej okazji skorzystała akademicka „Lechia”, która wydelegowała do Lwowa pięciu swych członków z prezesem Tadeuszem Dihmem na czele. Lechici byli przyjmowani przez niepodległościowe akademickie towarzystwo „Kuźnica”, brali udział we wszystkich uroczystościach uniwersyteckich, a zatrzymani na jeszcze jeden dzień zwiedzili miejscowe zabytki.

05.31. – Czerniowce: Pod przewodnictwem prezesa dr. Stanisława Kwiatkowskiego odbyło się posiedzenie wydziału TBPICP. Załatwiono kilka spraw bieżących, m.in. przyjęto trzech nowych członków, a protest przeciwko ostatnim wyborom powierzono powołanej w tym celu komisji.

dr Jan Bujak – Kraków

ale membrilor Asociației „Sokół” din localitate, recitări, monologuri, reprezentația amatorilor cu piesa „Plutașii” de Władysław Ludwik Anczyc, dans.

05.29. – Cernăuți, Asociația de Gimnastică „Sokół”: A avut loc ședința conducerii la care președintele și opt membri au renunțat la funcțiile lor. În aceste împrejurări, a fost nevoie de convocarea adunării extraordinare în scopul alegerii președintelui și a membrilor conducerii.

05.29. – Cernăuți: Cu ocazia jubileului de 250 de ani al Universității din Lvov, Cercul Seimului bucovinean polonez a adresat o telegramă pe numele rectorului Ludwik Finkel. Telegrama a fost semnată de dr. Stanisław Kwiatkowski și dr. Kajetan Stefanowicz.

05.<30. – Lvov: La jubileul de 250 de ani al Universității din Lvov a sosit o delegație de 12 membri ai Societății Universitarilor Polonezi „Ognisko” ce a reprezentat studenții polonezi din Cernăuți. Aceștia au făcut o vizită membrilor de onoare ai organizației lor (arh. dr. Józef Bilczewski, deputatul prof. dr. Stanisław Głąbiński, deputatul prof. dr. Alfred Halban), rectorului Universității din Lvov prof. dr. Ludwik Finkel, înmânându-le scrisori de felicitare, au participat la banchet, iar președintele Societății „Ognisko” Kazimierz Grabowski a fost la recepția oferită de arh. Bilczewski. De această ocazie a profitat „Lechia” care a delegat la Lvov cinci membri ai săi cu președintele Tadeusz Dihm în frunte. Aceștia au fost primiți de societatea universitară independentă „Kuźnica”, au participat la toate manifestările, iar o zi au vizitat monumentele orașului.

05.31. – Cernăuți: Sub conducerea președintelui dr. Stanisław Kwiatkowski a avut loc ședința conducerii APAF și de L. Au fost rezolvate probleme curente, printre altele, au fost primiți trei noi membri, iar protestul împotriva ultimelor alegeri a fost încredințat unei comisii înființate în acest scop.

Trad. St. Iachimovschi

COMEMORAREA A 100 DE ANI DE LA MOARTEA LUI BOLESŁAW PRUS

UNESCO patronează evenimente istorice, dar și personalități deosebite, a căror creație este legată de misiunea acestei organizații, mai ales de ideile dialogului culturilor și ale înțelegerii internaționale pe care le propagă.

În hotărârea Conferinței Generale a UNESCO pentru anii 2012-2013 s-a stabilit că în prestigioasele liste

100. ROCZNICA ŚMIERCI BOLESŁAWA PRUSA

Patronat UNESCO obține evenimente istorice și personalități deosebite, a căror creație este legată de misiunea acestei organizații, mai ales de ideile dialogului culturilor și ale înțelegerii internaționale pe care le propagă.

W uchwale Konferencji Generalnej UNESCO na lata 2012-2013 przyjęto, że na prestiżowych listach

rocznic obchodzonych pod auspicjami UNESCO znajdują się dwie polskie rocznice, zaproponowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, tj. 100. rocznica śmierci Bolesława Prusa, która obchodzona jest w 2012 r., a także 100. rocznica urodzin Witolda Lutosławskiego, przypadająca na rok 2013.

Uonorowanie wybitnych osobistości polskiej kultury poprzez patronat UNESCO i nadanie uroczystościom międzynarodowego charakteru będzie służyć przybliżeniu ich dziedzictwa nie tylko w Polsce, ale i na świecie.

Bolesław Prus, właściwie Aleksander Głowacki, urodził się 20 sierpnia 1847 r. w Hrubieszowie. Wcześniej osierocony przez rodziców wychowywał się najpierw u babki w Puławach, a po jej śmierci u ciotki Olszewskiej w Lublinie, gdzie uczęszczał do Szkoły Realnej. W 1861 r. znalazł się w Siedlcach pod opieką starszego o 13 lat brata Leona Głowackiego. Rok później wraz z bratem przeniósł się do Kielc, gdzie rozpoczął naukę w gimnazjum. Mając 16 lat opuścił szkołę i wziął udział w powstaniu styczniowym. Podczas bitwy we wsi Białka został ranny i dostał się do niewoli rosyjskiej, ale ze względu na młody wiek oraz dzięki wstawiennictwu ciotki pozwolono mu wrócić do Lublina i zamieszkać z rodziną. 20 stycznia 1864 r. został aresztowany za udział w powstaniu. Do kwietnia przebywał w więzieniu na Zamku Lubelskim. Sąd pozbawił go szlachectwa i oddał pod opiekę wuja Klemensa Olszewskiego. Po zwolnieniu z więzienia kontynuował naukę w lubelskim gimnazjum, które ukończył 30 czerwca 1866 r. z wynikiem celującym. Interesowały go studia w Petersburgu, na które nie mógł sobie pozwolić ze względów finansowych. Tak więc w październiku wstąpił do Szkoły Głównej w Warszawie na Wydział Matematyczno-Fizyczny. Trudności materialne sprawiły, że będąc na trzecim roku musiał przerwać studia.

Próbował różnych zawodów, dzięki którym mógłby zarobić na życie. Był m.in. ślusarzem, fotografem, tłumaczem. Po raz pierwszy spróbował sił jako dziennikarz. Za debiut prasowy uważa się, zamieszczony w 22. numerze czasopisma „Opiekun domowy”, artykuł społeczny „Nasze grzechy”. Od 1874 r. Prus zamieszczał swoje felietony i reportaże na łamach „Kuriera Warszawskiego”. Kariera felietonisty przyniosła mu znaczne dochody i czasowo zapewniła stabilizację finansową. Większość jego opowiadań, nowel, a później powieści była po raz pierwszy publikowana na łamach gazet, z którymi współpracował.

Prus był wielkim autorytetem w oczach opinii publicznej. Brał udział w akcjach społecznych i obejmował patronat wielu inicjatyw oraz przedsięwzięć. Został opiekunem sierot z Towarzystwa Dobroczynności, był prezesem Stowarzyszenia Kursów dla Analfabetów Dorosłych. W swoim testamencie ufundował stypendia dla utalentowanych dzieci, pochodzących z ubogich

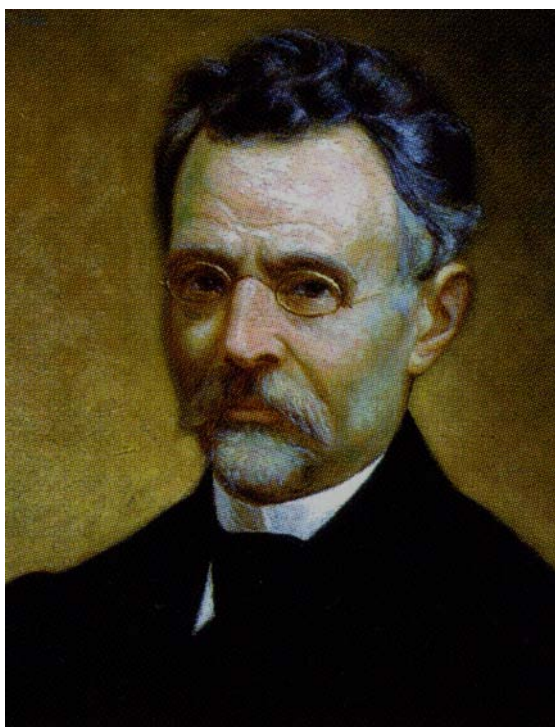
de aniversării sărbătorite sub auspiciile UNESCO se vor afla două aniversări poloneze propuse de Ministrul Culturii și al Patrimoniului Național: comemorarea a 100 de ani de la moartea lui Bolesław Prus, care va fi celebrată în anul 2012 și a 100-a aniversare a nașterii lui Witold Lutosławski, în anul 2013.

Onorarea personalităților remarcabile ale culturii poloneze sub patronajul UNESCO și conferirea unui caracter internațional acestor festivități va con-tribui la apropierea moștenirii lor, nu numai în Polonia, ci și în lume.

Bolesław Prus, de fapt Aleksander Głowacki, s-a născut la 20 august 1847 la Hrubieszów. Rămas de timpuriu orfan de părinți, a fost crescut, mai întâi de bunica din Puławy, iar după moartea ei, de mătușa Olszewska, la Lublin, unde a învățat la Școala Reală. În anul 1861 se afla la Siedlce, în îngrijirea fratelui mai mare cu 13 ani, Leon Głowacki. Un an mai târziu, împreună cu fratele s-a mutat la Kielce, unde a început învățătura la un gimnaziu. La 16 ani a părăsit școala și a luat parte la insurecția din ianuarie. În timpul bătăliei din satul Białka a fost rănit și a căzut prizonier la ruși, dar din cauza vârstei fragede și datorită intervenției mătușii, i s-a permis să se întoarcă la Lublin și să locuiască cu familia. Pe 20 ianuarie 1864 a fost arestat pentru participarea la insu-rectie. Până în aprilie a fost întemnițat în Castelul din Lublin. Tribunalul i-a luat dreptul la titlul nobiliar și l-a dat în îngrijirea unchiului Klemens Olszewski. După eliberarea din închisoare, a continuat învățătura la un gimnaziu din Lublin, pe care l-a absolvit la 30 iunie 1866 cu rezultatul excepțional. Ar fi vrut să studieze la Petersburg, dar nu și-a permis din motive financiare. În noiembrie a intrat la Școala Centrală din Varșovia, la Facultatea de Matematică-Fizică. Greutățile materiale au făcut ca în anul trei să întrerupă studiile.

A încercat mai multe profesii pentru a-și câștiga existența. A fost, printre altele, lăcătuș, fotograf, traducător. Pentru prima dată și-a încercat puterile ca gazetar. Ca debut ziaristic se consideră un articol social, „Păcatele noastre”, publicat în numărul 22 al revistei „Protectorul casnic”. Din anul 1874, Prus publică foiletoane și reportaje în coloanele „Curierului din Varșovia”. Cariera de foiletonist i-a adus venituri substanțiale și temporar i-a asigurat stabilitatea financiară. Majoritatea povestirilor, a nuvelilor, iar mai târziu a romanelor lui a fost publicată, pentru prima dată, în ziarele la care a colaborat.

Prus a fost o autoritate în ochii opiniei publice. Lua parte la acțiuni sociale și patrona multe inițiative și acțiuni. A rămas protectorul orfanilor de la Societatea de Binefacere, a fost președintele Asociației Cursurilor pentru Analfabeți Adulți. Prin testamentul său a fondat burse pentru copiii talentați care proveneau din familii de țărani săraci. Colecția sa de cărți a donat-o Societății

wiejskich rodzin. Swój księgozbiór zapisał Towarzystwu Biblioteki Publicznej w Warszawie, jego część Oktawia Głowacka przekazała do Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.

Zmarł na atak serca w wieku 64 lat. Jego pogrzeb, który odbył się 22 maja 1912 r., zgromadził tłumy wielbicieli talentu pisarza i przerodził się w wielką manifestację mieszkańców Warszawy. Prus został pochowany na cmentarzu na Powązkach, gdzie na pomniku wykonanym przez Stanisława Jackowskiego znajduje się napis „Serce serc”.

Twórczość prozatorska Bolesława Prusa należy do największych osiągnięć literatury polskiej. Najbliższa jest pracom takich pisarzy jak Karol Dickens i Antoni Czechow. Tematem wczesnej twórczości autora było przedstawienie krzywdy społecznej skonstruowanej z życiem ziemiaństwa zamkniętego w swoim świecie („Anielka”). Jego pierwszą dużą powieścią była „Placówka”. Następnie powstała jego epicka panorama ówczesnej Warszawy z lat 1878-1879 – powieść „Lalka”. Prus napisał także powieść społeczno-obyczajową „Emancypantki”. W swojej jedynej powieści historycznej „Faraon” przedstawił, na tle fragmentu historii starożytnego Egiptu, mechanizmy władzy, państwa i społeczeństwa. W roku 1909 wydał jeszcze jedną powieść „Dzieci”, w której poddał krytyce rewolucję rosyjską 1905 r. Śmierć pisarza przerwała prace nad ostatnią, niedokończoną powieścią „Przemiany”.

Bolesław Prus – pisarz, prozaik, nowelista i publicysta okresu pozytywizmu był współtwórcą polskiego realizmu, kronikarzem Warszawy, myślicielem, popularyzatorem wiedzy i działaczem społecznym.

Biblioteci Publice din Varșovia, iar Oktawia Głowacka a oferit o parte din această colecție Bibliotecii „Hieronim Łopaciński” din Lublin.

A murit de un atac de cord, la vârsta de 64 de ani. Inmormântarea lui, care a avut loc pe 22 mai 1912, a adunat mulțimi de admiratori ai talentului scriitorului și s-a transformat într-o manifestație a locuitorilor Varșoviei. Prus a fost înmormântat în cimitirul din Powązki, unde pe monumentul realizat de Stanisław Jackowski se află inscripția „Inima inimilor”.

Proza lui Bolesław Prus se înscrie printre cele mai mari realizări ale literaturii poloneze. Este apropiată de opera altor scriitori, precum Charles Dickens și Anton Cehov. Tema creației timpurii a autorului a fost reflecția nedreptății sociale în contrast cu viața burgheziei închise în lumea sa („Anielka”). Primul lui roman mare a fost „Avanpostul”. După aceea a apărut panorama epică a Varșoviei anilor 1878-1879 – romanul „Păpușa”. Prus a scris, de asemenea, un roman socio-moral, „Emancipantele”. În unica sa operă istorică, „Faraonul”, a prezentat, pe fundalul unui fragment din istoria Egiptului antic, mecanismele puterii, ale statului și societății. În anul 1909 a publicat încă un roman, „Copiii”, în care a supus criticii revoluția rusă din 1905. Moartea scriitorului a întrerupt lucrul la ultimul său roman – „Schimbările”.

Bolesław Prus – scriitor, prozator, nuvelist și publicist al perioadei pozitivistice, a fost coautor al realismului polonez, cronicar al Varșoviei, gânditor, popularizator al științei și activist social.

Barbara Breabăn

**PIĘKNA NASZA
POLSKA CAŁA**

**FRUMOASĂ ESTE TOATĂ
POLONIA NOASTRĂ**

OPACTWO W JĘDRZEJOWIE

Klasztor jędrzejowski z fundacji Janika Jaksy i jego brata Klemensa został założony w Brzeźnicy (dzisiejszy Jędrzejów) w 1140 r. – jako pierwsza fundacja tego zakonu w Polsce. Sprowadzeni tutaj z francuskiego Morimond mnisi otrzymali od fundatora romański kościół pod wezwaniem św. Wojciecha i rozpoczęli budowę klasztoru oraz nowego opactwa kościoła.

W 1210 r. nowo wybudowaną świątynię pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Wojciecha konsekrował ówczesny biskup krakowski Wincenty Kadłubek, który osiem lat później zrezygnował z funkcji i jako pierwszy Polak został przyjęty do opactwa jędrzejowskiego. Tutaj jako zwykły mnich żył i pracował przez pięć lat pisząc, jak podają historycy, IV Księgę swego dzieła „Chronica Polonorum”. Zmarł 8 marca 1223 r. i został pochowany w kościele klasztornym. Został beatyfikowany w 1764 r. przez papieża Klemensa XIII. Jego relikwie odbierają cześć w kaplicy jemu dedykowanej.

Od samego początku swego pobytu w Jędrzejowie Cystersi podjęli bardzo prężną działalność. Przejawiała się ona przede wszystkim w dziedzinie uprawy roli, hodowli bydła, w ziołolecznictwie – jedna z pierwszych aptek na tym terenie powstała właśnie przy opactwie. Klasztor posiadał własne młyny, folusznie, była tutaj huta szkła, papiernia, tartak, rozwinięto na dużą skalę hodowlę ryb.

Cystersi opiekowali się należącą do klasztoru okoliczną ludnością, tak pod względem duchowym – prowadzili okoliczne parafie, jak i edukacyjnym – zakładali małe szkoły elementarne. Przy klasztorze działało hospicjum prowadzone przez mnichów, mieszczące się przy bramie klasztornej, oraz przytułek dla ubogich.

W 1271 r. osada targowa istniejąca przy opactwie otrzymała od księcia Bolesława Wstydlwego przywilej lokacyjny na prawie magdeburskim i stała się miastem. W roku 1475 opat Mikołaj Odrowąż zarządził przebudowę opactwa w stylu gotyckim. Do prac zostali zaproszeni najlepsi mistrzowie – między innymi pracował tu słynny Wit Stwosz.

Nad Polską zaczęły gromadzić się chmury potopu szwedzkiego. Spowodował on ruinę gospodarczą

ABAȚIA DIN JĘDRZEJÓW

Mănăstirea din Jędrzejów, fondată de Janik Jaksza și fratele său Klemens, a fost înființată la Brzeźnica (Jędrzejów de astăzi) în anul 1140 – ca primă fundație a acestui ordin în Polonia. Aduși aici din Morimond (Franța), călugării au primit de la fondator o biserică în stil roman cu hramul Sf. Wojciech și au început construcția mănăstirii și a bisericii abației.

În anul 1210, biserica nou construită, cu hramul Adormirii Maicii Domnului și a Sf. Wojciech, a fost consacrată de către episcopul de Cracovia, Wincenty Kadłubek care, opt ani mai târziu, a renunțat la funcție și a fost primul polonez primit în abația din Jędrzejów. Aici a trăit și a lucrat cinci ani ca simplu călugăr, scriind, așa cum relatează istoricii, al IV-lea volum al operei sale „Chronica Polonorum”. A murit pe 8 martie 1223 și a fost înmormântat în biserica mănăstirii. A fost beatificat în 1764 de papa Clement al XIII-lea. Relicvele lui sunt cinstite în capela dedicată lui.

Încă de la începutul prezenței lor la Jędrzejów, Cistercienii au desfășurat o activitate foarte asiduă. Ea s-a manifestat înainte de toate în domeniul lucrării pământului, al creșterii bovinelor, al fitoterapiei – una din primele farmacii în această zonă a fost înființată tocmai pe lângă abație. Mănăstirea a avut propriile mori, mașini de prelucrare a postavului, aici a fost o fabrică de sticlă, o fabrică de hârtie, gater, a fost dezvoltată pe scară largă piscicultura.

Cistercienii au avut grijă de populația din împrejurimi care aparținea de mănăstire, atât în privința credinței – au condus parohii învecinate, cât și în privința educației – au înființat mici școli elementare. Pe lângă mănăstire funcționa un azil condus de călugări, care se afla la poarta mănăstirii, precum și un adăpost pentru săraci.

În anul 1271, așezarea-târg aparținând abației a primit de la prințul Boleslav cel Rușinos privilegiul de locație în baza dreptului de Magdeburg și a devenit oraș. În anul 1475, abatele Mikołaj Odrowąż a ordonat reconstruirea abației în stil gotic. Lucrările au fost încredințate celor mai buni maeștri – printre alții a lucrat aici renumitul Wit Stwosz.

Deasupra Poloniei au început să se adune norii potopului suedez. El a provocat ruina economică a mănăs-

klasztoru – zrabowano i spalono miasto, złupiono kościół, a dopełnieniem nieszczęścia była zaraza, która wybuchła w 1663 r. W 1726 r. spłonął opacki kościół. Mężem opatrznosciowym owego trudnego dla klasztoru okresu okazał się ojciec Wojciech Ziemnicki. On to podźwignął kościół i klasztor z ruin, dzięki niemu wewnątrz otrzymało wystrój barokowy. Sprowadził do opactwa znanego rzeźbiarza Antoniego Fraćkiewicza, który wraz ze swoim warsztatem wykonał ołtarze i rzeźby ołtarzowe.

W nocy z 1 na 2 sierpnia 1802 r. nowy pożar strawił kościół bibliotekę i archiwum – po tym wydarzeniu opactwo nie wróciło już do dawnej świetności. Urzędujący ówczesnie przeor podjął się odbudowy i renowacji spalonego opactwa, ale udało mu się zrealizować tylko najpilniejsze prace zabezpieczające, aby kościół i zabudowania nie uległy dewastacji. Prace renowacyjne uległy przerwaniu, gdy 1 sierpnia 1819 r. na mocy ukazu cara Aleksandra I Opactwo Jędrzejowskie uległo kasacie. W drodze łaski władze carskie zezwoliły opatowi i 34 zakonnikom na dożywotni w nim pobyt. Cystersi opiekowali się kościołem i prowadzili przy nim działalność religijną do śmierci ostatniego zakonnika Wilhelma Ulawskiego, który zmarł w 1855 r. Wtedy to władze carskie opieczętowały i zamknęły całkowicie kościół i budynek opactwa.

Na początku II wojny światowej Niemcy przetrzymywali w budynku klasztornym wielu aresztowanych Polaków. Natomiast podczas okupacji stacjonowali tu żołnierze niemieccy. Cystersi powrócili do Jędrzejowa w 1945 r.

tirii – orașul a fost jefuit și ars, biserica prădată, iar ca o completare a nenorocirilor a fost molima care a izbucnit în anul 1663. În 1726 a ars biserica abației. Omul providențial pentru această perioadă foarte grea pentru mănăstire a devenit părintele Wojciech Ziemnicki. El a ridicat biserica și mănăstirea din ruine, datorită lui interiorul a căpătat stilul baroc. A adus la abație pe cunoscutul sculptor Antoni Fraćkiewicz, altarele și sculpturile pentru altare au fost executate în atelierul său.

În noaptea de 1 spre 2 august 1802, un nou incendiu a distrus biserica, biblioteca și arhiva – după această întâmplare abația n-a mai revenit la fosta ei glorie. Starețul care funcționa atunci s-a angajat să reconstruiască și să renoveze abația arsă, dar a reușit să realizeze doar cele mai necesare lucrări de protecție, pentru ca biserica și clădirile să nu fie devastate. Lucrările de renovare au fost întrerupte pe 1 august 1819 când, în baza ordinului țarului Alexandru I, Abația din Jędrzejów a fost dizolvată. Ca semn de bunăvoință autoritățile țariste au permis abatelui și celor 34 de călugari să locuiască acolo până la moarte. Cistercienii au avut grijă de biserică și au desfășurat o activitate religioasă până la moartea ultimului călugăr, Wilhelm Ulawski, care a murit în anul 1855. Atunci autoritățile țariste au sigilat și au închis complet biserica și clădirile abației.

La începutul celui de al doilea război mondial, nemții au reținut în clădirea mănăstirii mulți polonezi arestați. Iar în timpul ocupației au staționat aici soldații germani. Cistercienii s-au întors la Jędrzejów în anul 1945.

Barbara Breabăn

Z dziennika (zbyt) krótkiej podróży

Wyjazd na Bukowinę, i do Rumunii w ogóle, stanowił dla naszych uczniów podróż w nieznaną. Żaden z nich bowiem nigdy wcześniej nie był w tym zakątku Europy. W roli opiekunów towarzyszyli im: dyrektor naszej szkoły – pan Piotr Bara, pani wicedyrektor Aleksandra Matuszyk oraz niżej podpisany.

Już pierwsze wrażenia obiecywały udaną przygodę. Gdy zmęczeni kilkunastogodzinną podróżą z Łodzi dotarliśmy wreszcie na miejsce, przytulny i wygodny hotel w Kaczyce pozwolił szybko zregenerować siły, by nazajutrz rozpocząć nasz pobyt na dobre.

Niedzielę, 22 kwietnia, przywitaliśmy mszą świętą w kościele p.w. Zesłania Ducha Świętego w Nowym Słońcu. Po jej zakończeniu mieliśmy możliwość poznania miejscowej Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza z jej dyrektorem – panią Carmen Marculac, która już od tego momentu towarzyszyła wszystkim naszym

Din jurnalul unei (prea) scurte călătorii

Plecarea în Bucovina, și în România în general, a constituit pentru elevii noștri o călătorie în necunoscut. Căci niciunul dintre ei nu a fost vreodată în acest colț al Europei. I-au însoțit: directorul școlii noastre – dl. Piotr Bara, d-na director adjunct Aleksandra Matuszyk și subsemnatul.

Primele impresii promiteau o aventură reușită. Când, obosiți de o de o călătorie de câteva ore din Łódź, am ajuns, în sfârșit, la destinație, hotelul confortabil din Cacica ne-a permis să ne recăpătăm forțele pentru ca a doua zi să ne începem de fapt șederea.

Duminică, 22 aprilie, am întâmpinat-o cu Sf. Liturghie în biserica cu hramul Cobo-rârea Duhului Sfânt din Solonețu Nou. După terminarea ei, am avut posibilitatea să cunoaștem Școala Generală „Henryk Sienkiewicz” din localitate cu directorul ei – d-na Carmen Marculac care, din acest moment, ne-a însoțit în toate

expedițiile noastre îndeplinind funcția de ghid și instructor totodată.

În compania președintelui Uniunii Polonezilor din România – deputatul Gervazen Longher am urmărit prezentarea dansurilor populare poloneze în interpretarea copiilor și tinerilor din ansamblul „Solonczanka”.

După amiaza am dedicat-o vizitării mănăstirilor din apropiere. Voronețul și Mănăstirea Humorului, cu ornamentația lor bogată și cu istoria multiseculară ne-au permis să ne apropiem de tradițiile, ceremonialul

wyprawom, pełniąc funkcję przewodniczki i opiekunki zarazem.

W towarzystwie prezesa Związku Polaków w Rumunii, pana pośla Gerwazego Longhera obejrzeliśmy też pokaz polskich tańców ludowych w wykonaniu dzieci i młodzieży z zespołu „Solonczanka”.

Popołudnie poświęciliśmy na zwiedzanie pobliskich monastyrów. Voronet i Humorului, z ich bogatą ornamentyką i wielowiekową historią, pozwoliły zbliżyć się do tradycji, obrzędowości i kultury prawosławnej.

Początek nowego tygodnia oznaczał jednocześnie wznowienie nauki po świątecznej przerwie. Poniedziałek upłynął zatem pod znakiem szkoły. Nasze dzieci uczestniczyły ze swymi miejscowymi rówieśnikami we wspólnych lekcjach. Po ich zakończeniu wreszcie był czas na rozmowy, bliższe poznanie się, grę w piłkę, słowem – prawdziwą integrację.

Drugą część dnia wypełniła wizyta w Partesti de Sus, gdzie po obejrzeniu rumuńskiej szkoły oczekiwała nas nie lada atrakcja. Zaprezentowawszy bogaty repertuar bukowińskich pieśni i tańców ludowych, młodzi członkowie zespołu „Pandurețul” zaprosili wszystkich do wspólnej zabawy. Dla naszych, wychowanych w wielkim mieście dzieci, taki żywy i bezpośredni kontakt z miejscowym folklorem był z pewnością nowym, nieznanym wcześniej, a jak się okazało –także miłym doświadczeniem.

Późnym popołudniem dotarliśmy też do drugiej z polskich szkół - w Pojanie Mikuli. Wreszcie nadarzyła się sposobność, by i jej księgozbiór doposażyć przywiezionymi przez nas, a подарowanymi przez uczniów łódzkich szkół książkami i podręcznikami.

We wtorek, 24 kwietnia, wybraлиśmy się do Suczawy. Ponad stuletnią historię i dorobek Domu Polskiego, w którym gościliśmy, przedstawiła nam pani Stanisława Jakimowska.

și cultura ortodoxă.

Începutul noii săptămâni a însemnat, în același timp, reluarea cursurilor după vacanța de sărbători. În consecință, luna a stat sub semnul școlii. Copiii noștri au participat împreună cu cei de aceeași vârstă din localitate la lecții comune. După terminarea lor, în sfârșit a fost timp pentru discuții, cunoaștere mai îndeaproape, jocuri cu mingea, cu un cuvânt – adevărată integrare.

În a doua parte a zilei am fost în Pârteștii de Sus unde, după vizitarea școlii române, ne-a așteptat o atracție. Prezentând bogatul repertoriu de cântece și dansuri

W towarzystwie młodzieży z Nowego Słońca dotarliśmy też do ruin miejscowego zamku.

Popołudnie z kolei upłynęło nam na zwiedzaniu założonej przez Polaków kopalni soli w Kaczyce. Chłopcy nie przegapili okazji, by w tej nietypowej scenerii znów rozegrać kilka piłkarskich spotkań.

Zbliżał się wieczór i nieuchronny czas pożegnania. Po raz ostatni znaleźliśmy się w gościnnej szkole w Nowym Słońcu. Wtedy na wysokości zadania stanęli miejscowi

popularne bucovinene, tinerii membri ai ansamblului „Pădurețul” i-au invitat pe toți la o petrecere comună. Pentru copiii noștri crescuți într-un mare oraș contactul atât de viu și direct cu folclorul local a fost cu siguranță o experiență nouă, necunoscută până acum și care s-a dove-dit a fi și plăcută.

Târziu, după amiază, am ajuns și la cea de a doua școală poloneză din Poiana Micului. În sfârșit, s-a ivit și posibilitatea de a completa bibliotecă cu cărți și manuale aduse de noi și dăruite de elevii școlilor din Łódź.

Marți, 24 aprilie, am plecat la Suceava. Istoria și moștenirea de peste o sută de ani a Casei Polone, în care am fost primiți, ne-a fost prezentată de d-na Stanislava Iachimovschi. Însoțiți de tinerii din Solonețu Nou am ajuns și la cetatea din localitate.

Iar după amiaza a trecut vizitând mina de sare din Cacica fondată de către polonezi. Băieții nu au ratat ocazia să joace iar fotbal

chłopcy – Kazik, Krzysiek i Cristi, proponując wszystkim przejazd zaprzężonym wozem przez całą wieś. I znów okazało się, jaką niespodzianką, a zarazem przyjemnością i atrakcją była ta przejażdżka dla naszych wielkowiejskich dzieci.

în acest loc neobișnuit.

Se apropia seara și inevitabila clipă a despărțirii. Pentru ultima oară ne-am aflat în primitoarea școală din Solonețu Nou. Atunci, la înălțimea misiunii s-au aflat băieții din localitate – Kazik, Krzysiek și Cristi care au propus

Odcienie bukowińskiej zieleni, lokalny koloryt i barwny folklor, pięknie pielęgnowana tu polskość... Jednak nie tylko to pozostało w naszej pamięci. Koniecz- nie bowiem trzeba wspomnieć o najistotniejszym – ludziach tak dla nas gościnnych, otwartych, serdecznych.

tuturor o plimbare cu căruța prin sat. Și din nou, această plimbare a fost o surpriză, dar și o plăcere și atracție pentru copiii noștri dintr-un oraș mare.

Nuanțele verdelui bucovinean, coloritul local

Wreszcie cel nadrzędny naszej wycieczki – naturalna, spontaniczna integracja naszych uczniów z młodzieżą z Nowego Słońca, odnawiająca zawarte jeszcze na początku września 2011 roku znajomości. Wtedy bowiem miałem przyjemność pokazać jej nasze miasto.

Trzy pełne dni... Zbyt mało, by zobaczyć i poznać więcej. Dosyć, by chcieć tu powrócić.

*Radosław Kibitlewski
Szkoła Podstawowa nr 138 w Łodzi*

P.S. Warto dodać, że przez cały ten czas towarzyszyła nam z mikrofonem dziennikarka Radia Łódź – pani red. Małgorzata Warzecha. Zebrane podczas wycieczki materiały i obserwacje oraz zarejestrowane wypowiedzi naszych gospodarzy zaowocują w niedalekiej przyszłości cyklem audycji i reportaży, które ukaza się na antenie rozgłośni Polskiego Radia w Łodzi.

și folclorul colorat, cultivarea spiritului polonez ... Totuși, nu doar aceasta a rămas în amintirea noastră. Căci neapărat trebuie să amintim ceea ce este mai important – oamenii atât de primitivi, deschiși, sinceri. În sfârșit, scopul principal al excursiei noastre – integrarea firească, spontană a elevilor noștri cu tinerii din Solonețu Nou care a reînnoit cunoștința de la începutul lunii septembrie 2011. Căci atunci am avut plăcerea să le arăt orașul nostru.

Trei zile pline ... Prea puțin pentru a vedea și cunoaște mai mult. Destul pentru a vrea să revenim aici.

P. S. Merită de adăugat că, în tot acest timp, ne-a însoțit cu microfonul ziarista de la Radio Łódź – d-na Małgorzata Warzecha. Materialele și observațiile precum și declarațiile gazdelor noastre adunate în timpul excursiei vor da roade, în viitorul apropiat, într-un ciclu de audiii și reportaje emise de Radio Łódź. *Trad. St. Iachimovschi*

Polskie akcenty w Mallu

Accente poloneze la Mall

13 maja 2012 roku klienci Galerii Handlowej Iulius Mall w Suczawie mieli okazję obejrzeć występy uczniów Szkoły Podstawowej z Moary. Lokalna telewizja Plus TV relacjonowała program artystyczny przygotowany przez dzieci i młodzież oraz ich opiekunów. Sympatycy szkoły, którzy nie pojawili się w głównym holu centrum handlowego, mogli zatem obejrzeć najciekawsze fragmenty w telewizji.

Uczniowie pracowali pod kierunkiem szkolnych nauczycieli. Krótkie humorystyczne scenki przeplatane były występami tanecznymi, ciekawym dla młodzieży

În ziua de 13 mai 2012, clienții de la Iulius Mall din Suceava au avut prilejul să vadă evoluția elevilor Școlii Generale din Moara. Televiziunea locală Plus TV a relatat despre programul artistic pregătit de copii și tineri, precum și de educatorii lor. Simpatizanții școlii, care nu au apărut în holul principal al centrului comercial, au putut urmări cele mai interesante fragmente la televiziune.

Elevii au lucrat sub conducerea cadrelor didactice ale școlii. Scurtele scenete umoristice, s-au împletit cu dansuri, cu aerobic interesant pentru tineri. Pe scenă au apărut și membrii coloratului ansamblu popular „Dor”

aerobikiem. Na scenie pojawili się również członkowie barwnego zespołu ludowego „Dor”, który rozwija się pod okiem nauczyciela muzyki – pana Constantina Ieremie.

W czasie prezentacji szkoły nie zabrakło również polskiego akcentu. Dzieci, które uczą się w tym roku języka polskiego przedstawiły publiczności historię Polaków przybyłych kiedyś do Bulaju. Występ rozpoczęły Alina Țibuleac i Agnana Ciobanu. Następnie uczniowie II klasy zaśpiewali i zatańczyli wybraną przez siebie piosenkę, a Ana-Maria Gurgui, David Țibuleac i Diana Faliboga wyrecytowali polskie wierszyki. Uczniowie w odpowiedzi na kilka pytań prowadzącego, rozmawiali również o historii nauki języka polskiego w ich miejscowości.

Dzięki występowi reprezentantów Szkoły Podstawowej w Moarze, a wśród nich tych, którzy uczą się języka polskiego, mogliśmy zobaczyć, że nauka języka ojczystego wpisała się bardzo wyraźnie w historię szkoły, stała się jej częścią.

Małgorzata Kula

care evoluează sub ochii profesorului de muzică – Constantin Irimie.

În timpul prestației școlii nu au lipsit accentele poloneze. Copiii, care învață în acest an limba polonă, au prezentat publicului istoria polonezilor veniți cândva în Bulai. Reprezentația au început-o Alina Țibuleac și Agnana Ciobanu. Apoi elevii cl. a II-a au cântat și dansat pe o melodie aleasă de ei, iar Ana-Maria Gurgui, David Țibuleac și Diana Faliboga au recitat poezioare poloneze. Răspunzând la câteva întrebări ale prezentatorului, elevii au vorbit despre istoricul învățării limbii polone în localitatea lor.

Datorită evoluției reprezentanților Școlii Generale din Moara, printre aceștia a celor care învață limba polonă, am putut vedea că învățarea limbii materne s-a înscris distinct în istoria școlii, a devenit parte a acesteia.

Trad. St. Iachimovschi

Rumuńskie Dni w Krakowie

W dniach 26-29 kwietnia b.r. odbyła się w Krakowie już piąta edycja Festiwalu Kultury Rumuńskiej, zorganizowana przez Rumuński Instytut Kultury z Warszawy. Uroczysta inauguracja miała miejsce w salonach Pałacu pod Baranami na Rynku Głównym wieczorem 26 kwietnia. Do zaproszonych gości przemówiła w języku polskim pani Sabra Daici – dyrektor Rumuńskiego Instytutu Kultury, zapoznając z programem dni, które koncentrowały się wokół prezentacji rumuńskich sztuk

Zilele Culturii Române la Cracovia

În zilele de 26-29 aprilie a.c. a avut loc la Cracovia a cincea ediție a Festivalului Culturii Române organizat de Institutul Cultural Român din Varșovia. Inaugurarea festivă a avut loc în saloanele Palatului „Pod Baranami” din Piața Centrală, în seara zilei de 26 aprilie. Doamna Sabra Daici – director al Institutului Cultural Român s-a adresat, în limba polonă, oaspeților invitați, prezentând programul zilelor care s-au concentrat pe prezentarea

wizualnych oraz akcentów muzycznych.

Następnie wystąpił zespół muzyka Grigore Leșe wraz z duetem żeńskim Iza, odtwarzając przez słowa i melodie odwieczny obraz wsi rumuńskiej, jako pierwowzór zamkniętej społeczności rządzonej przez rytuał, obyczaje, kalendarz ludowy i zabobony.

Po koncercie wszyscy obecni aktorzy i goście zostali zaproszeni do sąsiedniej sali, w której prezentowano „gwiazdy rumuńskich winnic” oraz wyroby wędliniarskie. Podczas degustacji różnych gatunków wina i konsumpcji różnorodnych rumuńskich wędlin czas upływał szybko na ciekawych rozmowach w języku polskim i rumuńskim.

Następnego dnia (27 kwietnia) w średniowiecznej piwnicy w Międzynarodowym Centrum Kultury (Rynek Główny 25) odbył się wernisaż wystawy fotograficznej rumuńskiego artysty fotografika młodego pokolenia Nicu Ilfoveanu, na której zaprezentował on trzy intrygujące wizje swojego świata. W sobotę (28 kwietnia) odbyła się prezentacja rumuńskiej sztuki współczesnej, przygotowana przez krytyka i kuratora Cosmina Nasui. Wieczorem zaprezentowano pokaz multimedialny Samples na elewacji budynku Wieży Ratuszowej w Ryнку Głównym.

W niedzielę (29 kwietnia) o godz. 22.00 odbyła się noc z rumuńskim DJ-em, grającym różne gatunki muzyki rumuńskiej w klubie Alchemia na Kazimierzu.

artelor wizuale românești și a accentelor muzicale.

Apoi a evoluat ansamblul artistului Grigore Leșe împreună cu duetul feminin Iza, reproducând, prin cuvinte și melodie, imemorialul tablou al satului românesc ca prototip al unei comunități închise guvernate de ritual, obiceiuri, calendar popular și superstiții.

Pe urmă toți cei prezenți – actori și oaspeți au fost invitați în sala de alături în care s-au prezentat „Stelele viilor românești” precum și mezeluri. În momentele degustării diferitelor soiuri de vinuri și diferitelor mezeluri românești, timpul s-a scurs repede în discuții interesante purtate în limbile polonă și română.

A doua zi (27.04.2012) în pivnița medievală de la Centrul Internațional al Culturii (Piața Centrală, 25) a avut loc vernisajul expoziției de fotografii a artistului fotograf român din tânăra generație – Nicu Ilfoveanu, în care a prezentat trei intrigante viziuni ale lumii sale. Sâmbătă (28.04.2012) a avut loc prezentarea teatrului românesc contemporan de către criticul și curatorul Cosmin Năsui. Seara a avut loc o prezentare multimedială Samples pe fațada turnului Primăriei din Piața Centrală.

Duminică (29.04.2012), la ora 22.00 a avut loc o noapte de muzică românească cu un DJ român în clubul Alchemia din cartierul Kazimierz.

* * * * *

Rumuńskie ścieżki literackie

9 maja 2012 r. o godz. 12.00 w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie (ul. Rajska 1) miało miejs-

Cărări literare românești

În ziua de 9 mai 2012, la orele 12.00, la Biblioteca Publică Voievodală din Cracovia (str. Rajska 1) a avut

Uroczyste przecięcie wstęgi

Od lewej:

T. Gaydamowicz, I. Timar, J. Woźniakiewicz, T. Ardelean

ce doniosłe wydarzenie dla stosunków polsko-rumuńskich w dziedzinie kultury. Wojewódzka Biblioteka Publiczna otrzymała cenny dar od Biblioteki Wojewódzkiej im. Petru Dulfu z Baia Mare w Rumunii w postaci kolekcji ponad 600 książek, ukazujących piękno literatury, sztuki i tradycji rumuńskiej, o wartości blisko 25.000 zł.

Uroczystego przecięcia wstęgi w barwach Polski i Rumunii dokonali: Teodor Ardelean – dyrektor biblioteki w Baia Mare i Jerzy Woźniakiewicz – dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie w obecności licznej delegacji rumuńskiej, pracowników krakowskiej biblioteki, członków Towarzystwa Polsko Rumuńskiego w Krakowie i zaproszonych gości.

Teodor Ardelean podkreślił, że bardzo dba o to, żeby Rumuni na całym świecie mieli możliwość kontaktu z językiem ojczystym. Jerzy Woźniakiewicz, dziękując za cenny dar, zachęcał, zwłaszcza studentów, którzy uczą się języka rumuńskiego, do korzystania z tych zbiorów, ale także turystów, wybierających się do Rumunii, żeby lepiej przygotować się do wyjazdu. Wszystkie książki są nowe, doskonale wydane i pięknie ilustrowane.

Ignacy Timar – prezes Towarzystwa Polsko-Rumuńskiego w Krakowie podziękował kierownictwu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie za dotychczasową współpracę, która doprowadziła do otrzymania tego daru. Równocześnie stwierdził, że TPR w Krakowie nadal będzie działało dla tworzenia jak najlepszej atmosfery pomiędzy środowiskiem polskim i rumuńskim. W czasie zwiedzania „Kącika Rumuńskiego” w galerii na III piętrze udzielono kilku ciekawych wywiadów przed kamerami telewizyjnymi i dla prasy rumuńskiej z regionu Maramureș. Jak oświadczył dyr. Jerzy Woźniakiewicz, pierwsza partia rumuńskich książek powinna trafić do czytelników za kilka tygodni, po ich wprowadzeniu do elektronicznego katalogu w wypożyczalni obcojęzycznej. Zapowiedział także że Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie przy czynnym udziale TPR w Krakowie planuje zrewanżować się bibliotece w Baia Mare dostawą polskich książek i publikacji.

Tadeusz Gaydamowicz
Foto: Anna Mazur

loc un eveniment important pentru relațiile polono-române în domeniul culturii. Biblioteca a primit un dar valoros de la Biblioteca Județeană „Petru Dulfu” din Baia Mare – România, sub forma unei colecții de peste 600 de cărți care prezintă frumosul literaturii, artei și tradițiilor românești, în valoare de aproape 25.000 zł.

Tăierea festivă a panglicii în culorile Poloniei și României au făcut-o: Teodor Ardelean – directorul Bibliotecii din Baia Mare și Jerzy Woźniakiewicz – directorul Bibliotecii Publice Voievodale din Cracovia în prezența unei numeroase delegații române, a lucrătorilor Bibliotecii din Cracovia, a membrilor Societății Polono-Române din Cracovia și a invitaților. Teodor Ardelean a subliniat că este preocupat ca românii din toată lumea să aibă posibilitatea contactului cu limba maternă. Jerzy Woźniakiewicz, mulțumind pentru prețiosul dar, a îndemnat mai ales studenții care învață limba română să profite de aceste colecții, dar și pe turiștii care intenționează să vină în România pentru a se pregăti mai bine în vederea călătoriei. Toate cărțile sunt noi, excelent editate și frumos ilustrate. Ignat Timar – președintele Societății Polono-Române din Cracovia a mulțumit conducerii Bibliotecii Voievodale din Cracovia pentru colaborarea de până acum care a condus la primirea acestui dar. Totodată a afirmat că SPR – Cracovia va acționa în continuare pentru crearea unei cât mai bune atmosfere între mediile poloneze și române. În timpul vizitării „Colțului Românesc”, la galeria de la etajul III, s-au dat câteva interviuri interesante pentru TV și presa românească din Maramureș. Așa cum a declarat directorul Jerzy Woźniakiewicz, primul lot de cărți românești va ajunge la cititori peste câteva săptămâni, după introducerea lor în catalogul electronic de la secția de literatură în limbi străine. De asemenea, a anunțat că Biblioteca Publică Voievodală din Cracovia, cu participarea SPR – Cracovia prevede să se revanșeze Bibliotecii din Baia Mare cu cărți și publicații poloneze.

Trad. St. Iachimovschi

Prekazanje Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie cennego daru (ponad 600 książek) przez Teodora Ardeleanu

Wrażenia z Bukowiny

Impresii din Bucovina

Z ogromną przyjemnością przyjąłem zaproszenie z Nowego Sokoła, aby popracować nad nowymi układami tanecznymi z zespołem Sołonzanka. A zespół jest mi dobrze znany właśnie z festiwali polonijnych odbywających się w moim mieście Rzeszów, gdzie jestem jednym z realizatorów artystycznych.

Ponieważ Sołonzanka tańczy swój rodzimy folklor, było to nasze wspólne wyzwanie – moje i tancerzy, aby przygotować program polskich tańców narodowych i ludowych.

Pracuję z wieloma zespołami polonijnymi i muszę przyznać, że tu, na skrawku ziemi polskiej w Rumunii, czułem się wspaniale, przede wszystkim dlatego, że wszyscy okazali ogrom serca, przyjaźni, cierpliwości i niezwykłej dyscypliny scenicznej. Oprócz planowanego

Am acceptat cu mare plăcere invitația din Solonețu Nou să lucrez noi aranjamente coregrafice cu ansamblul „Sołonzanka”. Ansamblul îmi este bine cunoscut chiar de la festivalurile diasporei poloneze ce se desfășoară în orașul meu Rzeszów, eu fiind unul dintre realizatorii artistici.

Deoarece „Sołonzanka” interpretează dansuri din folclorul său natal, pentru mine și dansatori a fost o provocare comună, aceea de a pregăti un program de dansuri naționale și populare poloneze.

Lucrez cu numeroase ansambluri din diasporă și trebuie să recunosc că aici, la capătul pământului polonez, în România m-am simțit minunat, mai ales că toți au dovedit inima lor mare, prietenia, răbdarea

poloneza i krakowiakia grupa starsza nauczyła się kujawiaka jako obrazek taneczny, grupa młodsza tańców ziemi rzeszowskiej, a najmłodsze przedszkolaki – lasowiaczka. To bardzo dużo. A więc brawo dla dzieci i młodzieży i ich szefowej Ani Zielonki, która jest duszą tego zespołu. Teraz czeka ich dalsza praca – wyćwiczenie programu i pokazywanie go Polakom, jak i Rumunom w całej Rumunii.

Polski folklor jest piękny, a w tej waszej MAŁEJ OJCZYŹNIE – Nowym Sokołcu jest tak głęboko pielęgnowana polskość i język, zwyczaje, obyczaje. Ale nie tylko tu – zobaczyłam Domy Polskie w kilku miejscowościach oraz serce polskości – Dom Polski w Suczawie. Za tym stoją oddani ludzie, szczególnie prezes Związku Polaków w Rumunii Gerwazy Longher, którego podziwiam i uważam za wzór człowieka oddanego Polonii.

A jeszcze jedno – Bukowina jest piękna – wasze góry, rzeczki, lasy, domy i wozy konne, a przede wszystkim LUDZIE!

Nina Wojtowska
choreograf, specjalista od folkloru polskiego

și o deosebită disciplină scenică. În afară de polonez și krakowiak, grupa mai mare a învățat kujawiak, ca tablou coregrafic, cei mai tineri dansuri ale zonei Rzeszów, iar preșcolarii – lasowiaczek. Este foarte mult. Deci, bravo pentru copii și tineri, conducătoarei Ana Zielonka care este sufletul acestui ansamblu. Acum îi așteaptă munca în continuare – exersarea programului și prezentarea lui atât polonezilor cât și românilor din întreaga Românie.

Folclorul polonez este minunat, iar în această MICĂ PATRIE a voastră – Solonețu Nou este cultivat spiritul polonez și limba, obiceiurile. Dar nu numai aici – am văzut Case Polone în câteva localități precum și inima spiritului polonez – Casa Polonă din Suceava. Iar în spatele acestei activități se află oameni devotați, mai ales președintele Uniunii Polonezilor din România Ghervazen Longher pe care îl admir și îl consider drept model al omului dedicat diasporei poloneze.

Și încă ceva – Bucovina este minunată, munții voștri, râurile, pădurile, casele și căruțele trase de cai, dar mai ales OAMENII!

Trad. St. Iachimovschi

W imieniu Zarządu Związku Polaków w Rumunii, w imieniu dzieci i młodzieży z Nowego Sokołca oraz moim własnym pragnę serdecznie podziękować Pani Ninie Wojtórskiej za ogromne zaangażowanie i oddaną pracę podczas przygotowań nowych układów tanecznych z zespołem Sołoncanka.

*Prezes Związku Polaków w Rumunii
Poseł Gerwazy Longher*

În numele Conducerii Uniunii Polonezilor din România, în numele copiilor și tinerilor din Solonețu Nou precum și al meu personal doresc să mulțumesc din inimă doamnei Nina Wojtórka pentru uriașa angajare și munca plină de dăruire în timpul pregătirii noilor aranjamente coregrafice cu ansamblul Sołoncanka.

*Președintele Uniunii Polonezilor din România
Deputat Ghervazen Longher*

Podziękowania Mulțumiri Podziękowania Mulțumiri

Podkarpacki Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Rzeszowie

Szanowni Państwo,

W imieniu członków Zespołu „Sołoncanka” i moim własnym pragnę serdecznie podziękować za wydelegowanie choreografa z Rzeszowa w osobie pani Niny Wojtórskiej, która z ogromnym zaangażowaniem pracowała z dziećmi i młodzieżą zespołu „Sołoncanka” nad nowymi układami tanecznymi. A owoce tej pracy były oczywiste podczas występu zespołu w Pojanie Mikuli z okazji Dnia Polonii oraz w programie Telewizji Rumuńskiej w Dniu Europy.

Z przekonaniem, że zawsze możemy liczyć na Państwa pomoc oraz z wyrazami wdzięczności.

*Prezes Związku Polaków w Rumunii
Poseł Gerwazy Longher*

Filiala Asociației

„Wspólnota Polska” din Rzeszów

Stimate Doamne și stimați Domni,

În numele membrilor Ansamblului „Sołoncanka” din Solonețu Nou și al meu personal doresc să aduc calde mulțumiri pentru delegarea unui coregraf din Rzeszów în persoana doamnei Nina Wojtórka, care, cu uriașă angajare, a lucrat cu copiii și tinerii ansamblului în vederea pregătirii noilor aranjamente coregrafice. Iar roadele acestei munci au fost evidente în timpul evoluției ansamblului în Poiana Micului cu prilejul Zilei Diasporei Poloneze precum și în programul Televiziunii Române de Ziua Europei.

Cu convingerea că întotdeauna putem conta pe ajutorul Dumneavoastră și cu recunoștință.

*Președintele Uniunii Polonezilor din România
Deputat Ghervazen Longher*

Excelența Voastră,

Sunt încă proaspete în amintire festivitățile ce au avut loc, în ziua de 2 mai 2012, în Poiana Micului.

În numele polonezilor din Bucovina, pe care ați numit-o „pământ al credinței și tradiției”, și al meu personal doresc să exprim gratitudinea noastră și să Vă mulțumesc pentru prezența Excelenței Voastre în mijlocul nostru, prezență care ne înalță sufletește, ne întărește în fața încercărilor vieții și este, totodată, un motiv de mândrie.

*Cu deosebită considerație
Președintele Uniunii Polonezilor din România
Deputat Ghervazen Longher*

Wasza Ekscelencjo,

Wciąż świeże są w pamięci uroczystości, które odbyły się 2 maja 2012 r. w Pojanie Mikuli.

W imieniu Polaków z Bukowiny, którą Wasza Ekscelencja nazwał „ziemią wiary i tradycji”, i w moim własnym chciałbym wyrazić wdzięczność i podziękować za obecność Waszej Ekscelencji wśród nas, obecność, która podniosła nas na duchu, wzmocniła w obliczu wyzwań życiowych i była dla nas powodem do dumy.

*Z wyrazami najgłębszego szacunku
Prezes Związku Polaków w Rumunii
Poseł Gerwazy Longher*

P o l o n u s

Redaktor naczelny: *Stanisława Jakimowska*

www.dompolski.ro

redactia_polonus@yahoo.com

tel/fax: 0040 (230) 520355

ISSN 1223-4192

Tipografia:

Zadanie realizowane w ramach zlecenia przez Kancelarię Senatu zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2012 r. dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Zdjęcia na okładkach – KL

